

Nationale Vereniging de Zonnebloem

Jaarverslag 2019

De Zonnebloem is er al ruim 70 jaar voor mensen met een fysieke beperking voor wie dagelijkse zaken niet vanzelfsprekend zijn. Onze ruim 33.000 vrijwilligers laten zien dat er véél meer mogelijk is! Met aandacht, activiteiten, vakanties en betere mobiliteit en toegankelijkheid. Er kan zoveel meer dan je denkt.

Er kan zoveel meer dan je denkt.

Inhoudsopgave

2019 in vogelvlucht	4
Voorwoord	9
1. Er kan zoveel meer dan je denkt	10
1.1 Terugblik 70-jarig jubileum	12
1.2 Huisbezoek, activiteiten, uitjes	15
1.3 Vakanties	18
1.4 Toegankelijkheid	22
1.5 Mobiliteit	24
1.6 Het andere bedrijfsuitje	26
2. Communicatie	28
2.1 Communicatie met vrijwilligers	30
2.2 Communicatie met belanghebbenden	31
2.3 Zichtbaarheid	32
3. Organisatie	34
3.1 De vereniging	36
3.2 De vrijwilligersorganisatie	40
3.3 Bestuur en toezicht	42
3.4 Nationaal Bureau	44
4. Financieel beheer en interne beheersing	46
4.1 Financiering van de activiteiten	48
4.2. Financieel beleid	50
4.3. Financiële positie	52
4.4. Interne beheersing	57
5. Jaarrekening	62
5.1 Balans	64
5.2 Staat van baten en lasten	65
5.3 Kasstroomoverzicht	66
5.4 Algemene toelichting	67
5.5 Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening	68
5.6 Grondslagen voor waardering van activa en passiva	69
5.7 Grondslagen voor bepaling van het saldo van baten en lasten	71
5.8 Toelichting op de balans	74
5.9 Toelichting op de staat van baten en lasten	82
5.10 Overzicht directiesalaris	89
5.11 Toelichting op de kostenverdeling (Model C)	90
5.12 Overige toelichtingen	91
6. Overige gegevens	93

2019 in vogelvlucht

Voor mensen met een fysieke beperking is eropuit gaan niet vanzelfsprekend. Vaak is er behoefte aan ondersteuning, speciaal vervoer en zorg. Onze vrijwilligers bieden mensen met een lichamelijke beperking door chronische ziekte, handicap of gevorderde leeftijd de mogelijkheid om erop uit te trekken. Zonnebloemafdelingen in het land organiseerden in 2019 ruim 9.000 activiteiten waar zo'n 300.000 keer aan werd deelgenomen. Daarnaast werden door afdelingen 205 vakanties georganiseerd voor de doelgroep en werd vanuit het nationaal bureau gewerkt aan een betere toegankelijkheid van recreatieve locaties en meer mobiliteit voor mensen met een fysieke beperking.

2019 was het eerste jaar van het Meerjarenplan 2019-2023 dat in alle geledingen van de vereniging is voorbereid en in december 2018 door de Nationale Vergadering is vastgesteld. Het meerjarenplan is de basis voor alle stappen die we in deze jaren zetten als vereniging. Drie pijlers vormen de bouwstenen voor het meerjarenplan:

‘Dichtbij’

‘De deur uit’

‘Aangesloten zijn’

In 2019 hebben:

- 33.014 mensen zich voor ons ingezet als vrijwilliger.
- 104.000 mensen gebruik gemaakt van onze diensten.
- 347.159 donateurs ons werk ondersteund.
- we mede dankzij deze steun € 13.577.000 besteed aan de doelstelling.

Mede dankzij deze inzet:

- Werden ruim 1 miljoen huisbezoeken afgelegd door onze vrijwilligers.
- Zijn er 205 vakanties georganiseerd door de afdelingen.
- Hebben 2.815 gasten genoten van een aangepaste vaarvakantie op ons eigen schip.
- Werd ruim 300.000 keer genoten van een dagje uit.
- Is de Zonnebloemauto 3.937 keer verhuurd.
- Zijn 31 grote en kleine locaties getest op toegankelijkheid, waaronder musea, voetbalstadions, theaters en een attractiepark.

Onze vrijwilligers:

- 30.400 afdelingsvrijwilligers zetten zich in voor deelnemers bij hen in de buurt.
- 2.614 vakantievrijwilligers hebben zich ingezet als vrijwilliger tijdens de vaarvakanties, waarvan 1.126 verpleegkundige vrijwilligers.
- 117 vrijwilligers met een lichamelijke beperking hielpen als mystery guest mee om Nederland toegankelijker te maken.
- 121 projectvrijwilligers zorgden er als vrijwillig chauffeur voor dat mensen met een lichamelijke beperking eropuit konden.
- 4.938 vrijwilligers hebben deelgenomen aan workshops om hun deskundigheid te bevorderen.
- Door mee te doen aan het ‘andere bedrijfsuitje’ waren ruim 2.453 medewerkers van verschillende deelnemende bedrijven Zonnebloemvrijwilliger voor één dag.

In dit jaarverslag 2019 blikken we niet alleen terug op de behaalde resultaten in 2019 maar geven we ook een vooruitblik naar de toekomst. Toen we het jaarplan 2020 opstelden, konden we niet voorzien dat een coronavirus ons land zou treffen. Tot ons grote verdriet heeft het coronavirus een aantal vrijwilligers, deelnemers en afdelingen diep geraakt en we betuigen onze deelneming met degenen die een dierbare hebben verloren en wensen ex-patiënten die nu revalideren veel sterkte.

De uitbraak van het coronavirus en de ontstane coronacrisis hebben ook grote invloed op door de Zonnebloem georganiseerde activiteiten. Zo worden in ieder geval tot 1 september 2020 geen evenementen, vakanties en excursies voor deelnemers georganiseerd. Ook evenementen waar de Zonnebloem aan zou deelnemen, zoals Sail 2020, gaan niet door. Het vakantieschip MPS de Zonnebloem is tot minstens 1 september 2020 uit de vaart genomen. We doen er alles aan om binnen de omstandigheden de beschikbaarheid van activiteiten voor de deelnemers zo goed mogelijk te organiseren. Daarbij volgt de Zonnebloem de richtlijnen van het RIVM voor onze deelnemers, vrijwilligers en medewerkers. De verwachting is dat zowel de baten als lasten over 2020 lager uitvallen dan begroot. Bij het opmaken van de jaarstukken is de volledige impact van de uitbraak van het coronavirus nog niet duidelijk. Dit zal namelijk mede afhangen van de wijze waarop de uitbraak van het coronavirus kan worden beheerst. Vanuit deze onzekerheid zijn diverse scenario's ten aanzien van de liquiditeit in kaart gebracht. Uit alle scenario's blijkt dat de liquiditeitspositie ruim toereikend is.

Voorwoord

In januari 2019 bestond de Zonnebloem 70 jaar: een mijlpaal om trots op te zijn. Voortbordurend op het ideaal van oprichter Alex van Wayenburg zetten onze betrokken vrijwilligers zich in voor de missie van de Zonnebloem: een samenleving waar mensen met een lichamelijke beperking aan kunnen deelnemen; vanzelfsprekend en zonder meer praktische zorgen dan ieder ander.

De Zonnebloem draagt hier haar steentje aan bij door het organiseren van sociale en recreatieve activiteiten: koffie drinken thuis, het bezoeken van een tuincentrum, andere mensen zien en spreken, eindelijk weer eens met vakantie gaan. In dit bijzondere jaar werd in het kader van het jubileum elk kwartaal een kenmerkend onderdeel van het Zonnebloemwerk in de schijnwerpers gezet.

Het jubileumjaar begon met een onverwachte en lange felicitatie voor alle vrijwilligers van André van Duin bij De Wereld Draait Door en eindigde met een hartgrondig dankjewel van de directeur aan de vrijwilligers. En daar sluit ik me graag bij aan. Dankzij de inzet van onze 33.000 vrijwilligers maar ook dankzij de steun van onze donateurs, onze ambassadeurs en onze medewerkers geeft de Zonnebloem ook in de toekomst kleur aan het leven van onze deelnemers.

Tot dusver de eerste versie van mijn voorwoord. Inmiddels waart er wereldwijd een virus met de nodige consequenties ook voor Nederland en de vereniging. De prioriteiten zijn verschoven en we maken ons zorgen om onze gezondheid en die van onze dierbaren. Van iedereen die is betrokken bij de vereniging. Ik word er dan ook stil van als ik hoor hoe ook onder deze omstandigheden zoveel vrijwilligers hun deelnemers een hart onder de riem blijven steken. Ik hoop dat u allen deze ongewisse periode goed en gezond doorstaat.

Godfried Barnasconi
voorzitter Nationaal Bestuur

Er kan zoveel meer dan je denkt

De Zonnebloem werd op 17 januari 1949 officieel opgericht, maar bestaat al sinds 1945. In dat jaar begon radiopresentator Alex van Wayenburg bij Radio Herrijzend Nederland een programma voor zieken en gehandicapten. Hij noemt het 'Radioziekenbezoek de Zonnebloem', omdat hij zieken de eigenschap van deze bloem wil voorhouden: een zonnebloem richt zich altijd naar de zon en ontleent aan het zonlicht haar groeikracht (lees: levensmoed). Zijn ideaal was een samenleving met plaats voor iedereen. Zodat niemand aan huis gekluisterd hoeft te zijn of een eenzaam leven hoeft te leiden. Een jaar later nam de KRO het programma over.

1.1 Terugblik 70-jarig jubileum

Op 17 januari 2019 bestond Nationale Vereniging de Zonnebloem 70 jaar en er is besloten om dit jubileum vooral intern te vieren: voor en door de vrijwilligersorganisatie. Met als overkoepelend jubileumthema 'Al 70 jaar Hart voor Elkaar' is in ieder kwartaal een belangrijk element van het Zonnebloemwerk centraal gesteld.

Week van het Bezoekwerk

Met de 'Week van het Bezoekwerk' startte het jubileumjaar met een trotse ode aan het bezoekwerk. Zonnebloemvrijwilligers leggen ieder jaar meer dan 1 miljoen huisbezoeken af om te voorkomen dat mensen met een lichamelijke beperking in een sociaal isolement komen. Uit deze langdurige en persoonlijke contacten zijn de afgelopen 70 jaar al vele vriendschappen ontstaan. Deze betekenisvolle huisbezoeken stonden dan ook centraal in het eerste kwartaal van het jubileumjaar.

In een gemiddelde week bezoekt de Zonnebloem zo'n 20.000 mensen. De doelstelling voor de vrijwilligers was om tijdens de themawEEK een record te breken met 40.000 huisbezoeken. Tijdens de 'Week van het Bezoekwerk' werden meer dan 45.000 bezoeken gebracht aan deelnemers die niet gemakkelijk zelfstandig de deur uit kunnen.

- De vrijwilligers van Zonnebloem Rijnwoude-Zuid hebben in de Week van het Bezoekwerk zoveel mogelijk van hun 33 deelnemers bezocht. Vanwege het 70-jarig jubileum hebben zij namens de afdeling een bakje met blauwe druifjes meegenomen.

De 70 Zorgeloze Zonnebloemdagen

Even naar het winkelcentrum, uitwaaien op het strand, samen een wandelingetje maken of een bezoek aan een museum. Vrijwilligers van de Zonnebloem organiseren grote en kleine activiteiten, zodat ook mensen met een fysieke beperking er even lekker op uit kunnen.

In de maanden april, mei en juni hebben de lokale Zonnebloemafdelingen hun reguliere activiteiten georganiseerd. Daarnaast zijn er in het kader van het jubileumjaar twee bijzondere extra's aangeboden:

- 70x is een dag gratis de Zonnebloemauto ter beschikking gesteld om een hartenwens in vervulling te laten gaan.
- Als leuk extra uitje is in alle provincies een rolstoeltoegankelijke stadswandeling aangeboden.

Alle Zonnebloemafdelingen konden de hartenwens van één van hun deelnemers aanmelden. Voorwaarde was dat voor het vervullen van de hartenwens aangepast vervoer van de deelnemer noodzakelijk was. We hebben 130 hartenwensen ontvangen. We hebben 70 wensen gehonoreerd.

Maar liefst 88% van de responderende leden van het vrijwilligerspanel reageerde positief op het idee om toegankelijke stadswandelingen aan te bieden. We zijn hiervoor uitgegaan van bestaande stadswandelingen die door vrijwilligers met een lichamelijke beperking zijn getest op toegankelijkheid. In de praktijk bleken veel stadswandelingen slecht toegankelijk voor mensen in een rolstoel of scootmobiel. Bovendien was de kwaliteit van testen zeer variabel. Hierdoor hebben we niet het gewenste aantal van 25 wandelingen op kunnen leveren, maar wel een in iedere provincie.

Enkele vervulde hartenwensen

Coby geniet weken later nog

Coby Rijkers krijgt elke twee weken bezoek van vrijwilliger Tjitske. "Tjitske is zo lief, zo betrokken. Ik heb geen eigen dochter, maar ik kan me voorstellen dat zo'n band zo voelt", zegt Coby warm. Coby heeft een verrassend stoere inslag en vliegtuig-spotten op Schiphol staat al lang op haar verlanglijstje. Toen Tjitske hoorde van de Zonnebloemauto winactie greep ze direct haar kans.

Op 22 mei is het op de spotplek bij de Zwanenburgbaan/Polderbaan een komen en gaan van vliegtuigen. Coby zit eerste rang en gaat helemaal op in het spektakel dat zich voor haar ogen voltrekt. Na een tijdje draait ze zich met twinkende ogen om. "Ik heb er wel zo'n 70 à 80 geteld", zegt ze. "Hier zie je de echte grote jongens. Als die langskomen met een ongelooflijk gebulder en zo voor je neus opstijgen: in één woord geweldig."

Het ultieme geluk

Toen de zoon van Angenis Winter verhuisde, wilde ze niets liever dan bij hem op bezoek gaan om zijn nieuwe woning te bewonderen. Doordat ze volledig rolstoelafhankelijk is, is de reis van Sneek naar Amsterdam niet zomaar mogelijk. Wanneer Angenis bij de plaatselijke Zonnebloemafdeling trots de foto's van de nieuwe woning laat zien en verzucht dat ze die zo graag zou willen zien, stuurden de vrijwilligers haar wens in.

Op 30 juni is het zover. De kinderen Ellen en Bart halen de Zonnebloemauto op en vertrekken richting Sneek om hun moeder op te halen. Om half twee komen ze aan bij Barts nieuwe woning, waar oudste dochter Sonja hen hartelijk onthaalt. "Zo leuk om deze woning met eigen ogen te zien", zegt Angenis even later stralend als ze aan tafel zit met alle drie haar kinderen. "Mijn kinderen komen elke vier weken wel op bezoek, maar ik zie ze zelden tegelijk. Momenten als dit daar draait het leven van een moeder om. Alle drie mijn kinderen samen hebben, dat is voor mij het ultieme geluk."

Wereldhavendagen Rotterdam

Het vakantieschip MPS de Zonnebloem is speciaal aangepast zodat mensen met een beperking tegen een marktconform bedrag kunnen genieten van een mooie vakantie. Tijdens de Wereldhavendagen in Rotterdam en de dagen hieraan voorafgaand is MPS de Zonnebloem opengesteld om zowel mensen met een lichamelijke beperking als (potentiele) vrijwilligers, donateurs en het overige Nederlandse publiek kennis te laten maken met ons bijzondere schip. Daarnaast zijn voor verschillende doelgroepen speciale relatie-evenementen georganiseerd.

- In 7 dagen bezochten ca. 6.000 mensen ons schip voor een rondleiding of evenement.
- Het bezoek aan het schip werd door de verschillende doelgroepen gewaardeerd met rapportcijfers tussen 8,5 en 9,2.
- Maar liefst 350 vrijwilligers hebben zich samen met medewerkers van het nationaal bureau ingezet om de bezoekers een waardevolle beleving aan boord te geven en hen te informeren over het werk van de Zonnebloem.
- Op zaterdagavond was het voor 66 gasten mogelijk om te overnachten op het schip. In de avond voer het schip door de havens, zodat iedereen kon genieten van de vuurwerkshow.
- Om mensen met een beperking naar het schip te brengen zijn 36 Zonnebloemauto's ingezet, waarvan een deel gereden is door 24 vrijwillige chauffeurs.

Er kan zoveel meer dan je denkt

Al 70 jaar draait de Zonnebloem om mensen met een lichamelijke beperking voor wie gewone, dagelijkse dingen niet altijd vanzelfsprekend zijn. Vaak is er behoefte aan ondersteuning, speciaal vervoer en zorg. De Zonnebloem biedt oplossingen. Tienduizenden Zonnebloemvrijwilligers zorgen er met persoonlijke aandacht en activiteiten voor dat deze mensen niet in een sociaal isolement komen.

Onze visie

Nationale Vereniging de Zonnebloem streeft naar een samenleving waar mensen met een lichamelijke beperking vanzelfsprekend en zonder meer praktische zorgen dan ieder ander aan kunnen deelnemen.

Nationale Vrijwilligersdag

Vrijwilligers spelen een cruciale rol bij het betrekken van mensen met een lichamelijke beperking bij de samenleving. Zonder vrijwilligers is het onmogelijk om huisbezoeken, activiteiten en uitjes te realiseren. Daarnaast zorgen vakantievrijwilligers ervoor dat ook mensen met een complexere zorgvraag aan boord van ons schip een heerlijke vakantie hebben.

Op de Nationale Vrijwilligersdag op 7 december zijn alle vrijwilligers van de Zonnebloem extra in het zonnetje gezet als waardering voor hun tomeloze en onmisbare inzet. Zij ontvingen een feestelijke envelop met een persoonlijk dankwoord van jubileumambassadeur Anita Witzier, een jubileumuitgave van het vrijwilligersblad ZON en een gegraveerde pen in luxe verpakking.

Onze missie

De Zonnebloem verrijkt het leven van mensen met een lichamelijke beperking, en dat van haar vrijwilligers, door sociale en recreatieve activiteiten mogelijk te maken.

Jubileumjaar 2019

Ruim 33.000 vrijwilligers en de medewerkers van het nationaal bureau verrijkten ook in 2019 het leven van mensen met een lichamelijke beperking door:

- persoonlijke aandacht te geven;
- bijzondere ontmoetingen te initiëren;
- leuke activiteiten en uitjes te organiseren;
- mobiliteitsmogelijkheden te bieden;
- Nederland toegankelijker te maken.

Op deze manier is de Zonnebloem maatschappelijk van grote waarde.

1.1 Huisbezoek, activiteiten, uitjes

Aanleiding

Het ideaal van oprichter Alex van Wayenburg was een samenleving waarin plaats is voor zieke en gezonde mensen, naast elkaar, en hij vond dat er meer aandacht moest zijn om de zieke en gehandicapte medemens bij die samenleving te betrekken en te voorkomen dat zij zich eenzaam voelt. Meer dan de helft van de mensen met een lichamelijke beperking zegt zich wel eens eenzaam te voelen, bij mensen met een ernstige lichamelijke beperking is dat 67%.

Doelstelling

Onze belangrijkste doelstelling is om zoveel mogelijk mensen met een lichamelijke beperking mee te laten doen aan de samenleving door huisbezoek en het organiseren van activiteiten en uitjes.

Onze werkwijze

Nagenoeg alle Zonnebloemactiviteiten (huisbezoek, dagjes uit en afdelingsvakanties) worden door de vrijwilligers in de afdelingen in het land georganiseerd. Vrijwilligers bezoeken met regelmaat mensen met een fysieke beperking aan huis. De Zonnebloem is daarmee een van de grootste organisaties in Nederland die daadwerkelijk bij mensen achter de voordeur komt en langdurig contact houdt en daardoor een band opbouwt.

Belangrijkste activiteiten en successen 2019

- Een groot onderzoek onder 1.245 afdelingsdeelnemers, 391 vaarvakantiedeelnemers en 860 potentiële deelnemers gaf een goed beeld van hun wensen en behoeften en hun beeld van de Zonnebloem. De resultaten van dit Imago- en behoefteonderzoek dienen als leidraad voor verdere plannen, zowel van de afdelingen in het land als van het nationaal bureau. De belangrijkste associaties met 'Zonnebloem' zijn 'uitstapjes', 'lichamelijke beperking', 'vakanties' maar bovenal 'gezelligheid'. Meer dan 85% van de doelgroep gebruikt een loophulpmiddel en een groot deel van hen ervaart problemen met toegankelijkheid en mobiliteit.
- Jaarplannen en jaarverslagen van afdelingen laten zien dat al veel individuele wensen van deelnemers worden ingewilligd. Huisbezoek is vaak nog traditioneel maar er worden steeds meer kleine uitstapjes gemaakt. Het mooi om te zien hoe vrijwilligers en deelnemers langdurige relaties aangaan.

- Vrijwilligers legden ruim één miljoen huisbezoeken af bij deelnemers die niet gemakkelijk zelfstandig de deur uit kunnen.
- Zonnebloemafdelingen in het land organiseerden lokaal zo'n 9.000 activiteiten waar zo'n ruim 300.000 keer aan wordt deelgenomen (dus geen unieke deelnemers). Dat zijn bijvoorbeeld ontspanningsmiddagen, picknicks en bezoeken aan het winkelcentrum. Daarvan valt ongeveer de helft in de categorie 'kleinschalige activiteiten', dat wil zeggen in kleine groepen of één-op-één, zoals een museumbezoek, een uitje naar de bioscoop of een tuincentrum, die op de wens van de deelnemer worden afgestemd.

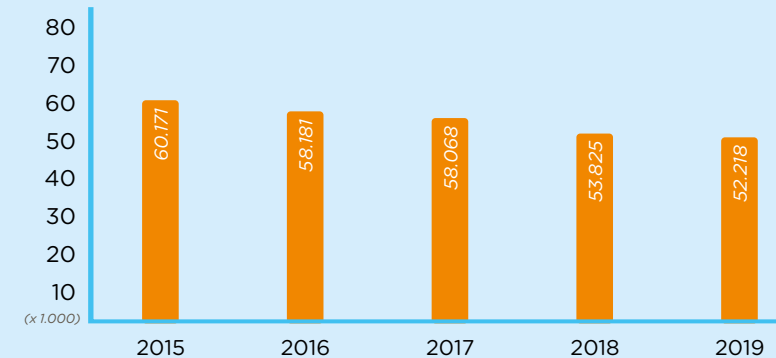
Mooie voorbeelden

- Via een mooie route langs de molens van Kinderdijk reisde Zonnebloem Goirle met 79 deelnemers en 9 vrijwilligers naar het chocolade atelier van Noppen in Ridderkerk. Bij aankomst stond een uitstekende lunch klaar, waarna tijdens een demonstratie bonbons maken volop gesmuld kon worden. Natuurlijk ging ook veel lekkers mee naar huis.
- Zonnebloemafdeling Zutphen De Hoven maakte een 'stadswandeling' door Zutphen. Voor deelnemers die slecht ter been waren konden zich laten rijden door de E-tourbus, duofiets of fluisterkar.
- Op een heerlijke zomerdag genoten deelnemers van Zonnebloemafdeling BBAA aan lange tafels tussen de kersenbomen van een heerlijke kersenproeverij, andere lekkernijen en vers vruchtensap. Als herinnering aan een geslaagde middag kreeg iedereen ook kersen mee voor thuis.
- Zonnebloem afdeling Lopik/Cabauw organiseerde een speciaal mannenuitje naar Museum Beeld en Geluid in Hilversum.

Blik op de toekomst

- De resultaten van het grote Imago- en behoefte-onderzoek onder deelnemers worden in 2020 met lokale en regionale bestuurders besproken om samen te bekijken hoe we als Zonnebloem nog beter aan kunnen sluiten bij de wensen en behoeften van onze doelgroep.
- Het aantal deelnemers loopt iets terug (zie de staatjes), en dat geldt in mindere mate ook voor het aantal georganiseerde activiteiten (volgens de afdelingsprofielen) en de totale deelname aan dagactiviteiten. Het lijkt erop dat de bestaande deelnemers vaker deelnemen aan een activiteit.

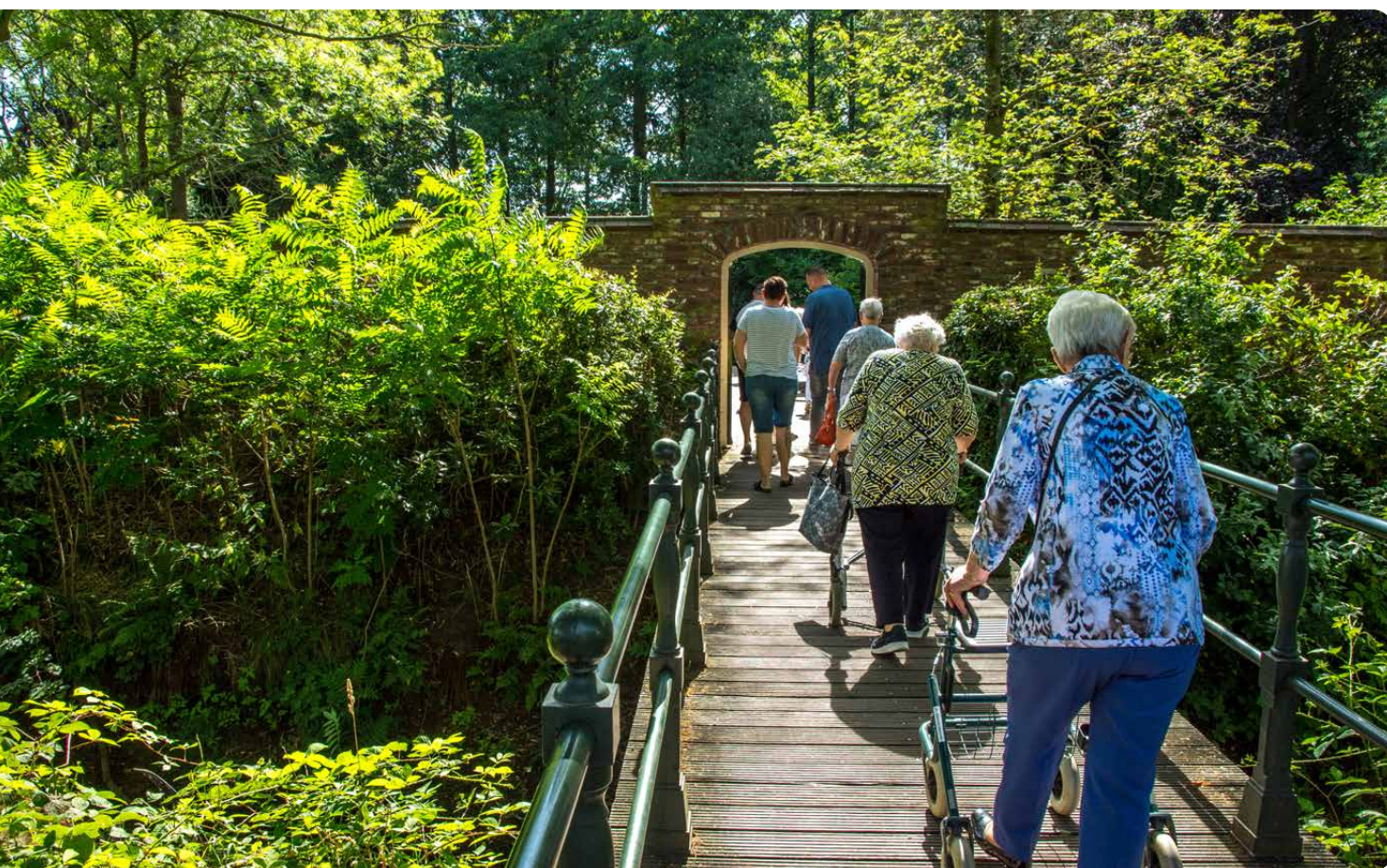
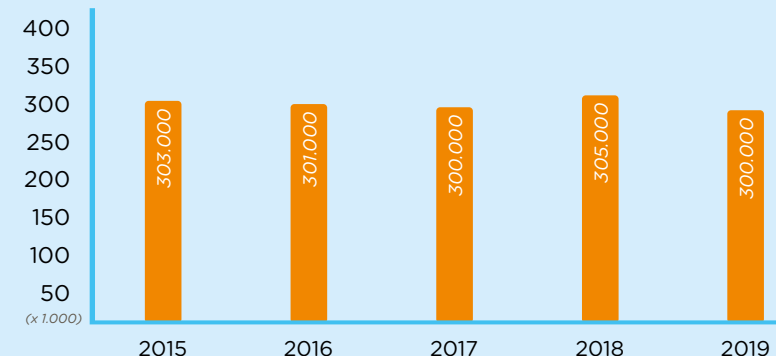
Aantal mensen dat bezoek krijgt

Aantal unieke deelnemers

Totale deelname aan dagactiviteiten

Speciaal in de stille zomermaanden, wanneer veel groepsactiviteiten stil liggen en familieleden van deelnemers op vakantie zijn, doen vrijwilligers iets extra's. Een extra huisbezoek of uitje in de eigen omgeving, waarbij het gaat om aandacht en gezelligheid. Onderstaand een greep uit de extra's die de vrijwilligers van Zonnebloemafdeling Nieuwveen in de zomer van 2019 organiseerden.

Vrijwilligster Mieke is met een aantal deelnemers bij haar thuis Rummikub gaan spelen. Na de koffie met appeltaart zijn ze gaan spelen. Een wijntje met koude en

warmer hapjes maakten de gezellige middag compleet, waarna de gasten werden thuisgebracht.

Vrijwilligster Tanja is met haar deelnemer naar een café in de buurt geweest waar onder het genot van koffie en taart fijn gepraat werd over van alles. Kortom 'n heel gezellige middag!

Een actiever programma was er voor vrijwilligster Joke en haar twee deelnemers. Na koffie met gebak op het terras waar de zon heerlijk scheen, hebben de dames een rondje gewandeld in de prachtige tuin.

1.2 Vakanties

Aanleiding

We maken vakanties mogelijk voor mensen met een lichamelijke beperking. Voor deze mensen is het vaak niet mogelijk om er alleen of zelfstandig op uit te gaan. Dit komt onder andere doordat op vakantie veel geregeld moet worden, zoals hulpmiddelen en aangepast vervoer.

Doelstelling

Met onze vakanties bieden we mensen met een (zware) lichamelijke beperking de gelegenheid tegen een marktconforme prijs een aantal dagen zorgeloos te genieten van een volledig verzorgde (groeps)reis. En maken we het ook mogelijk voor deelnemers om zelfstandig op vakantie te gaan door onze kennis en ervaring te delen op zonnebloem.nl.

Vaarvakanties

Ons vakantieschip MPS de Zonnebloem is speciaal aangepast zodat mensen met een lichamelijke beperking ook kunnen genieten van een mooie vakantie. De Zonnebloem zorgt dat iemand met een beperking onbezorgd op vakantie kan gaan. Aangepast vervoer wordt geregeld, de juiste hulpmiddelen zijn aanwezig en er zijn (professionele) vrijwilligers die ervoor zorgen dat iemand op excursie kan, de juiste zorg krijgt en wordt geholpen met die dingen die iemand zelf niet meer kan. De kosten die voortkomen uit iemands beperking neemt

de Zonnebloem voor haar rekening. De zorgvraag en het zorgaanbod worden wekelijks nauwkeurig afgestemd, zodat we deskundige vrijwilligers kunnen koppelen aan de veelal complexe zorgvraag die onze vakantieguesten hebben. De driehoofdige vrijwillige staf stuurt de vrijwilligersgroep aan, waarbij zij ondersteund wordt door de betaalde bemanning. Door deze gezamenlijke verantwoordelijkheid kunnen deelnemers genieten van een compleet programma tijdens een onbezorgde vakantie.

Belangrijkste activiteiten en successen afdelingsvakanties nieuwe stijl 2019

In 2019 hebben we 41 vaarreizen georganiseerd.

Hierdoor konden 2.815 vakantieguesten genieten van een vakantie aan boord van MPS de Zonnebloem. Van deze gasten heeft 40% zware of intensieve zorg nodig. Maar liefst 2.614 meereizende vrijwilligers hebben deze vaarvakanties mede mogelijk gemaakt. Voor 525 vrijwilligers was het de eerste keer dat zij deelnamen aan een vaarvakantie. De bezettingsgraad was nagenoeg gelijk aan 2018:

	2018	2019
Deelnemers	98,8%	98,3 %
Vrijwilligers	100,3%	100,3% ¹

¹ Er zijn enkele vaarweken waarin een vrijwilliger boventallig is meegegaan, als onderdeel van een leerproces (bijvoorbeeld om staflid te worden).

- Deelnemers geven gemiddeld een 8,9 aan de vaarvakanties. Zij zijn het meest te spreken over de begeleiding door de vrijwilligers, die ze beoordelen met een 9,2.
- Meereizende algemeen vakantie-vrijwilligers en verpleegkundigen geven respectievelijk een 8,7 en een 8,4 aan de vaarvakantie. Stafleden geven gemiddeld een 8,8.
- In 2019 hebben we vijf jongerenreizen (in combinatie met andere leeftijden) georganiseerd.
- 33 Afdelingen organiseerden een afdelingsvakantie aan boord van MPS de Zonnebloem.
- Na een pilotreis met hulphonden in 2018 hebben we in 2019 vier reizen gehad die toegankelijk waren voor hulphonden. In totaal konden er maximaal 16 honden mee, maar doordat er slechts weinig aanmeldingen voor waren zijn er maar vier honden in 2019 meegevoerd.
- Op vakantie gaan met de Zonnebloem wordt gewaardeerd: we ontvingen in 2019 de Zoover Award voor de beste vakanties in de categorie Aangepaste Vakanties.

Geleerde lessen

- De werving van nieuwe stafleden heeft meer aandacht nodig. In 2019 stonden 108 actieve stafleden in ons bestand en zijn 18 vrijwilligers voorgedragen om in 2020 staflid te worden tijdens de vaarvakanties (in 2018 waren dit 33 vrijwilligers).
- Ondanks dat in 2019 voor het eerst vier reizen voor deelnemers met hulphonden zijn aangeboden zijn er slechts vier hulphonden mee geweest. Komend jaar gaan we hier meer aandacht aan geven zodat dit meer bekendheid krijgt.

Blik op de toekomst vaarvakanties

- In 2020 verwachten we conform jaarplan 41 vaarweken te kunnen organiseren.
- In augustus ligt het schip in Amsterdam tijdens Sail2020 en willen we weer overnachtingen aan boord aanbieden.
- De samenwerking met de Nierstichting is op hun initiatief gestopt, waardoor er nu geen reizen op het MPS meer worden georganiseerd voor mensen die afhankelijk zijn van nierdialyse. Samen met voormalig vrijwilligers van de Nierstichting (verpleegkundigen en artsen) onderzoeken we of er een andere mogelijkheid is om deze reizen toch door te laten gaan.

Afdelingsvakanties

Het Eropuit Platform ondersteunt afdelingsvrijwilligers sinds oktober 2017 bij het organiseren van aangepaste vakanties en uitjes. Door inzicht te geven in aangepaste locaties weten zij welke geschikt zijn voor de afdelingsdeelnemers. En weten zij waar ze terecht kunnen voor praktische zaken en hulp. Met de goed aangepaste accommodaties en vrijetijdslocaties zijn gunstige afspraken gemaakt over aanbeting en annulering en is een laagste prijsgarantie afgesproken. Deze zijn vastgelegd in raamovereenkomsten. Afdelingen hebben de mogelijkheid zich te laten informeren over de wijze van organiseren en ondersteunen middels workshops. Vanuit onze 'Stimuleringsregeling bijdrage vakanties' – en ook vanuit de Riki-stichting en de Coovels-Smits Stichting – financieren we deze vakanties gedeeltelijk.

Belangrijkste activiteiten en successen afdelingsvakanties 2019

- Het aantal aangepaste accommodaties voor afdelingsvakanties dat we via het Eropuit Platform aanbieden is in 2019 gestegen naar bijna 70 accommodaties in Nederland en net over de grens. Het aanbod is divers zowel qua type locatie (hotel, groepsaccommodatie, vakantiewoning) als qua geografische ligging.

- Het Eropuit Platform biedt daarnaast een mooi aanbod van toegankelijke excursies.
- In 2019 zijn in totaal 205 afdelingsvakanties georganiseerd en zijn ongeveer 3.000 deelnemers mee geweest. De doelstelling van 150 afdelingsvakanties is daarmee ruimschoots gehaald.
- Het project 'Onbeperkt Eropuit' is zich in 2019 naast vrijetijdslocaties ook gaan richten op vakantieaccommodaties. Landal Landgoed 't Loo is als eerste vakantiepark getest op toegankelijkheid.

Zelf Eropuit

In het najaar is het vakantiegedeelte op Zonnebloem.nl uitgebreid met een platform waarop mensen met een lichamelijke beperking die zelfstandig, bijvoorbeeld met partner en/of kinderen, op vakantie willen gaan een accommodatie kunnen vinden die bij hun vakantiebehoefte past. De op het platform getoonde aangepaste accommodaties variëren in grootte, soort accommodatie en geografische ligging. Praktische filters helpen bij de zoektocht naar de geschikte accommodatie. Het platform geeft daarnaast ook informatie over bijvoorbeeld zorg, hulpmiddelen en vervoer.

Dit platform sluit naadloos aan bij één van de conclusies die getrokken kan worden uit het in 2019 gehouden

Imago- en behoefteonderzoek onder (potentiele) deelnemers van de Zonnebloem. Er is behoefte aan een overzicht van aangepaste vakantieaccommodaties in Nederland, en dan met name vakantiehuizen.

Geleerde lessen/ Wat ging minder goed

- Het Hugenpothhuis in Loenen is een moderne, aangepaste vakantiewoning op de Veluwe die door de Zonnebloem geëxploiteerd wordt. De bezetting van het Hugenpothhuis valt in 2019 lager uit, vooral het laagseizoen is minder goed bezet. Een belangrijke oorzaak lijkt de plaats van het huisje op de website te zijn. Het wordt minder goed gevonden door deelnemers waardoor het minder werd geboekt.

Blik op de toekomst afdelingsvakanties

- Afdelingen hebben meer vakanties georganiseerd dan voorheen verwacht en hopelijk zet die trend zich voort met kleinschalige vakanties in kleinschalige accommodaties.
- We willen het aanbod aan accommodaties net over de grens in België en Duitsland vergroten.
- Het aanbod aan excursies wordt verbeterd.
- Het Hugenpothhuis heeft een kleine opknabbeurt nodig zodat alles er weer mooi uitziet.

Na jaren weer een hele week samen

Vlak voor hun gouden bruiloft krijgt Piet een herseninfarct en kan niet meer thuis wonen bij zijn Nel. Beiden kunnen er maar niet aan wennen. "Ze hebben het er elke dag over", vertelt dochter Lian. "Het kan niet anders, maar het is voor hen beiden moeilijk om het een plaatsje te geven. Vier jaar later zijn ze voor het eerst weer een hele week samen, tijdens een vaarreis met MPS de Zonnebloem. Het waren hun dochters die op een dag de vakantiegids van de Zonnebloem op tafel legden. "Mijn ouders vonden het vooral spannend. Hoe werkt dat allemaal en zou het wel goed gaan?", vertelt Lian. Eenmaal aan boord verdwenen die zorgen als sneeuw voor de zon. Nel: "Mijn man kreeg twee vaste verpleegkundigen die altijd voor hem klaarstonden. Als

je volledig zorgafhankelijk bent zoals hij, dan moet je je helemaal aan iemand overgeven. Dan is een vertrouwd gezicht heel fijn."

Passerende schepen, fraaie vergezichten en pittoreske plaatsjes: het echtpaar genoot van alles wat de vaarreis te bieden heeft. Maar waar Nel en Piet het meest van genoten hebben is een week samenzijn. "Je gaat samen naar bed en staat samen op. Iets wat eerst heel gewoon was, is voor ons nu heel speciaal. Dat was voor ons allebei heel bijzonder, om dat weer te ervaren. Piet lachte veel meer. Dat was zo fijn om te zien en maakt de herinneringen extra dierbaar. Ik had het voor geen goud willen missen."

1.3 Toegankelijkheid

Aanleiding

Maar liefst 1,4 miljoen Nederlanders hebben een lichamelijke beperking. Bijna 1 miljoen mensen (68% van de mensen die gebruik maken van een rolstoel of scootmobiel) twijfelen soms om een vrijetijdslocatie te bezoeken omdat ze niet zeker weten of die toegankelijk is. De recreatieve sector zelf blijkt weinig bekend te zijn met het toegankelijkheidsvraagstuk en de wetgeving op dit gebied.

Doelstelling

Met het Zonnebloemproject Onbeperkt Eropuit werkt de Zonnebloem aan een toegankelijker Nederland. We richten ons hierbij op de sociale en recreatieve sector.

Onze werkwijze

Onze mystery guests hebben zelf een fysieke beperking. Zij bezoeken vrijetijdslocaties in het hele land en voeren aan de hand van een vragenlijst een belevingsonderzoek uit. Op basis van de resultaten daarvan én een technische keuring uitgevoerd door onze eigen keurmeesters, ontvangen de locaties een rapport met adviezen voor de korte, middellange en lange termijn. Locaties gaan hiermee zelf aan de slag om de verbeteringen te realiseren. Ook biedt het nationaal bureau medewerkers van de vrijetijdslocaties een workshop aan over toegankelijkheid en gastvrijheid om hun bewustwording en kennis verder te vergroten.

Belangrijkste activiteiten en successen 2019

- In 2019 heeft de Zonnebloem door financiële steun van de VriendenLoterij 21 (kleine en grote) locaties getest op toegankelijkheid en haar bevindingen gepresenteerd. Het betrof musea, een dierentuin, bioscopen, een vakantiepark en voetbalstadions.
- Door financiële steun van het VSBfonds heeft de Zonnebloem in 2019 ook 8 theaters/schouwburgen en 2 musea getest op toegankelijkheid en haar bevindingen gepresenteerd.
- In totaal werden 177 mystery-bezoeken afgelegd.
- In totaal zijn 24 toegankelijkheidswerkshops gerealiseerd, waaraan 300 mensen deelnamen.
- Toegankelijkheidsplaquettes zijn uitgereikt aan de Efteling, Safaripark Beekse Bergen en de stadions van PSV en NAC. De feestelijke uitreikingsceremonie vond plaats in de Efteling.

- In de Week van de Toegankelijkheid (7 t/m 11 oktober 2019) had Welzorg samen met de Zonnebloem een actie waarbij mensen een dagje huur van de Zonnebloemauto konden winnen met daarbij een gratis kaartje (gesponsord) voor een vrijetijdslocatie.
- De groep mystery guests is uitgebreid naar 750 mensen, waarvan 117 mensen zich in 2019 actief hebben ingezet voor de Zonnebloem.

Geleerde lessen

- De efficiëntere rapportagevorm heeft ertoe geleid dat met behoud van kwaliteit de doorlooptijd van een toegankelijkheidsscan substantieel verkort kon worden. Hierdoor hebben we in 2019 meer locaties kunnen helpen dan oorspronkelijk gedacht.
- Om meer slagkracht te genereren, zullen we op relevante onderdelen meer moeten gaan samenwerken met organisaties die ons aan kunnen vullen.

Blik op de toekomst

- Dankzij financiering vanuit het VSBfonds verwachten we in 2020 aan 20 extra locaties (musea, theaters en poppodia) kennis, inzicht en advies te kunnen geven met betrekking tot verbetering van hun toegankelijkheid.
- We verwachten een toegankelijkheidsplaquette uit te reiken aan 8 vrijetijdslocaties die al een toegankelijkheidsonderzoek hebben ontvangen.
- Tijdens Sail 2020 is inclusie één van de thema's. Vanuit de Zonnebloem organiseren we een evenement voor een groot deel van onze mystery guests. Het doel is om hen nog meer te betrekken bij het project Onbeperkt Eropuit en te kijken hoe we hen meer in kunnen zetten.

Eropuit en te kijken hoe we hen meer in kunnen zetten.

- De focus in 2020 ligt voor een belangrijk deel op toegankelijkheid dichtbij, met locaties zoals horeca, winkelcentra en natuurgebieden. Daarvoor onderzoeken we of samenwerking met belangenorganisaties, lokale/regionale gehandicaptenorganisaties en de achterban van de

Zonnebloem hier aan bij kan dragen.

- Workshops worden (door)ontwikkeld zodat we deze ook los aan kunnen bieden aan diverse locaties, zoals train-de-trainer workshops.
- Daarnaast gaan we meer zichtbaarheid en bekendheid creëren rondom Onbeperkt Eropuit.

Carré steeds toegankelijker: 'We gaan de uitdaging aan!'

Het rolstoelvriendelijk maken van een historisch pand is een flinke uitdaging. Daar weet Koninklijk Theater Carré in Amsterdam alles van. Het theater deed mee aan het project Onbeperkt Eropuit, waarbij de toegankelijkheid grondig getest en beoordeeld werd. "We beseften dat toegankelijkheid veel verder gaat dan het wegwerken van wat trapjes en drempels."

Het theater ligt aan de Amstel en stamt uit 1887. Het pand is niet bepaald ontworpen om mensen in een rolstoel te kunnen ontvangen. "Bovendien is het een rijksmonument, dat maakt het nog lastiger om iets te veranderen", vertelt Rob Bergmans, (mede) verantwoordelijk voor gastvrijheid en toegankelijkheid van het theater. "Natuurlijk, vóór de samenwerking met de Zonnebloem hadden we al allerlei aanpassingen, maar hierbij keken we vooral vanuit de beperking: zijn de gangpaden breed genoeg, mist er een beugel, enzovoort. Vooral heel technisch."

De samenwerking met de Zonnebloem leerde het theater anders te kijken naar toegankelijkheid, door het

meer te benaderen vanuit de wens vanuit de bezoeker. Onderdeel van de samenwerking is een workshop voor de medewerkers. Hierbij ervaren ze zelf hoe het is om in een rolstoel door het pand te rijden en dragen ze een beperkingenpak dat het bewegen, zien en horen flink lastiger maakt. Ook gaan ze in gesprek met iemand met een fysieke beperking. In dit geval was dat de Tilburgse Tamara van Laarhoven. Zij heeft een dwarslaesie en maakt gebruik van een rolstoel. "Het verhaal van Tamara was heel inspirerend", zegt Harriëtte Loeffen, die als directeur van het Carré Fonds ook bij het onderzoek betrokken was. "Een vrouw die midden in het leven staat en heel zelfstandig is. Haar concrete voorbeelden van lastige situaties waren een eyeopener."

Harriëtte: "Het fijne van dit project is dat het niet gaat over goed of fout. Het is een advies en geeft ons veel handvatten om zelf aan de slag te gaan met de implementaties en aanpassingen."

V.l.n.r. achterste rij: directeur VSBfonds Bernt Schneiders, Carré directeur Madeleine van der Zwaan en Zonnebloem directeur Marc Damen, voorste rij mystery guests Tamara van Laarhoven en Gaby Schouten.

1.4 Mobiliteit

Aanleiding

Gebrek aan mobiliteit is een belangrijke belemmering om eropuit te gaan voor mensen met een lichamelijke beperking. Rolstoelvervoer is vaak wel mogelijk voor kortere afstanden, maar het bezoeken van familie en vrienden die verder weg wonen, het bezoeken van huwelijken en begrafenissen, laat staan een dagje uit of op vakantie, is lastig te organiseren en voor velen onbetaalbaar.

Doelstelling

De Zonnebloemauto biedt flexibel, betaalbaar en aangepast vervoer voor gebruikers van een rolstoel of scootmobiel, zodat zij in alle vrijheid op pad kunnen gaan met familie en/of vrienden.

Onze werkwijze

De aangepaste Zonnebloem rolstoelauto is te huur voor een periode van 1 tot 15 dagen. Indien gewenst, is een vrijwillige chauffeur beschikbaar. De huurprijs ligt op het niveau van de reguliere huurprijs voor een vergelijkbare, niet rolstoeltoegankelijke auto. Autodealers van Louwman, Welzorgvestigingen en diverse zorginstellingen behoren tot de uitgiftepunten van de Zonnebloemauto.

Belangrijkste activiteiten en successen 2019

- In 2019 is het totale aantal Zonnebloemauto's gegroeid van 47 naar 53.
- De Zonnebloemauto's zijn in totaal 3.937 keer verhuurd gedurende 6.853 verhuurdagen.
- In 121 gevallen is een projectvrijwilliger ingezet als chauffeur van de auto.
- We hebben onze mobiliteitsoplossingen getoond tijdens de Wereldhavendagen in Rotterdam.
- 29 verhuurlocaties zijn ook op zaterdag geopend (een wens van onze huurders).
- We hebben 3 elektrische Zonnebloemauto's in gebruik genomen in Amsterdam, Utrecht en Arnhem.
- Ingebruikname en onthulling 50ste Zonnebloemauto bij het Louwman Museum;
- Nieuwe Zonnebloemauto's in Alphen aan den Rijn en Heerenveen geïntroduceerd
- In het kader van het 70-jarig jubileum zijn 70 Zonnebloemafdelingen een dagje op pad geweest met de Zonnebloemauto.

- Als onderdeel van onze samenwerking met de KRO maakt hun minister van Gehandicaptenzaken Rick Brink, sinds juni gemiddeld 1x per week gebruik van de Zonnebloemauto inclusief een vrijwillig chauffeur voor zijn reizen naar Den Haag.

Geleerde lessen

- De bezettingsgraad ligt op 38%, wat beneden verwachting is. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de grote invloed van het weer (de heel warme zomer leidde tot veel annuleringen) en een aantal niet goed lopende locaties.
- De doelstelling om eind 2019 57 auto's te hebben is niet gehaald.
- Huurders lijken wat terughoudend te zijn voor elektrisch rijden en moeten hierover goed geïnformeerd worden (o.a. over het plannen van de route en de laadmomenten). Op de website is daarom een apart gedeelte ingericht over elektrisch rijden.
- Lokaal heeft de Zonnebloem meer ambassadeurs/promotors nodig voor promotie.
- Door bijvoorbeeld reorganisaties bij uitgiftepunten kunnen deze wegvallen en kost het vinden van een nieuwe, geschikte verhuurlocatie veel tijd.
- Er is behoefte aan ruimere openingstijden van uitgiftepunten.

Blik op de toekomst

- Bezettingsgraad verhogen naar 43% in 2023, o.a. door:
 - het online tonen van beschikbaarheid en het bieden van een directe reserveringsmogelijkheid.
 - het werven en inzetten van meer ambassadeurs voor de Zonnebloemauto.
 - meer inzetten op promotie van de Zonnebloemauto's, waaronder deelname aan Support 2020 (beurs voor mensen met een lichamelijke beperking).
- Stabilisatie van het aantal auto's in 2020, groei naar 70 auto's in 2023.
- Onderzoek naar een vernieuwd financieringsmodel.
- Vervanging afgeschreven auto's en daarmee inzet van andere type auto's (Toyota), hetgeen de samenwerking met partner Louwman vergroot.

Meneer Scheepers is bewegingsbeperkt en is afhankelijk van aangepast vervoer. Op vrijdag 10 mei trouwde zijn kleinzoon Sven en heeft meneer Scheepers dankbaar gebruik gemaakt van de Zonnebloemauto. Doordat hij de hele dag over de auto kon beschikken, kon hij aanwezig zijn op alle locaties waar de bruiloft werd gevierd.

1.5 Het andere bedrijfsuitje

Aanleiding

Steeds vaker kiezen bedrijven voor een maatschappelijke verantwoord bedrijfsuitje om zo gelijktijdig een bijdrage aan de samenleving te leveren. Voor de Zonnebloem is dit een mogelijkheid om meer mensen met een lichamelijke beperking een onvergetelijke dag te geven.

Doelstelling

Enerzijds het creëren van extra uitjes voor mensen met een lichamelijke beperking door in te spelen op de trend van meer maatschappelijk verantwoorde bedrijfsuitjes. En anderzijds mensen op een laagdrempelige manier kennis laten maken met het vrijwilligerswerk van de Zonnebloem.

Onze werkwijze

Bedrijven melden zich aan voor een activiteit, waarna de Zonnebloem hen mogelijke activiteiten (bijvoorbeeld bezoek aan dierentuin, museum of pretpark) in hun regio toestuur. Zodra de keuze op een uitje valt, organiseert de Zonnebloem deze voor hen van A tot Z. Het nationaal bureau nodigt een Zonnebloemafdeling uit en regelt de reserveringen en rolstoelen. De Zonnebloemafdeling zorgt voor deelnemers, vervoer van en naar de locatie en zorgt voor een of twee vrijwilligers. Het bedrijf betaalt de kosten voor het uitje.

Belangrijkste activiteiten en successen 2019

- In 2019 zijn circa 147 bedrijfsuitjes georganiseerd. Dat is een stijging van 5%.
- In totaal waren 2.453 medewerkers van deelnemende bedrijven waren Zonnebloem vrijwilliger voor één dag. Dat is een stijging van 18% t.o.v. 2018.
- Dankzij 'het andere bedrijfsuitje' hebben 2.334 mensen met een lichamelijke beperking genoten van een dagje uit naar een dierentuin, museum of concert.
- De Zonnebloem is de grootste aanbieder van maatschappelijke bedrijfsuitjes in Nederland.
- In 2019 namen 66 bedrijven deel aan het bedrijvenprogramma, waaronder o.a. ING, Vattenfall, KPMG, Akzo Nobel en Mora-Ad van Geloven.

Geleerde lessen

- De meeste bedrijfsuitjes worden aangeboden in de Randstad. Uitbreiding naar de andere provincies lukt maar mondjesmaat.
- Steeds vaker laten bedrijven ons weten dat ze wel graag iets voor de Zonnebloem willen betekenen, maar ze geen budget hebben voor 'het andere bedrijfsuitje'. We gaan daarom kijken naar een alternatieve invulling van 'het andere bedrijfsuitje', waarbij tijd en ondersteuning door medewerkers van die bedrijven bij kunnen dragen aan het Zonnebloemwerk.

Blik op de toekomst

- Toename van het aantal maatschappelijk verantwoorde bedrijfsuitjes.
- Toename van het aantal deelnemers van Zonnebloemafdelingen die meegaan.
- Uitbreiden aan te bieden activiteiten.
- Betere landelijke dekking van de activiteiten door het realiseren van groei in Zeeland, Limburg, Groningen en Friesland.
- Aanbieden van alternatief programma, waarbij medewerkers van bedrijven ook op een andere manier een helpende hand kunnen bieden.

2 Communicatie

De Zonnebloem vindt het belangrijk om met haar belanghebbenden actief te communiceren over de vele activiteiten, doelstellingen en resultaten van de vereniging. Zowel de landelijke communicatie als het informeren van vrijwilligers vindt plaats vanuit het nationaal bureau. Dit gebeurt via verschillende interne en externe (online) communicatiekanalen en de media. Zonnebloemafdelingen maken vaak gebruik van lokale media om over hun plaatselijke activiteiten te berichten. Authenticiteit speelt daarbij een belangrijke rol. We vertellen echte verhalen.

2.1 Communicatie met vrijwilligers

Goede communicatie tussen het nationaal bureau en de lokale afdelingen is van groot belang. We streven er dan ook continu naar om de interne dienstverlening, informatievoorziening en communicatie te verbeteren. Dat meten we elk jaar. Ook in 2019 is onderzocht hoe tevreden vrijwilligers zijn over de wijze waarop ze vanuit het nationaal bureau in het algemeen geïnformeerd en gefaciliteerd worden en de communicatiemiddelen in het bijzonder. Dit onderzoek laat zien dat de communicatiemiddelen worden gewaardeerd, maar de inhoud uitdagender mag en er meer aandacht mag zijn voor regionaal nieuws.

Communicatiemiddelen en -kanalen voor vrijwilligers laten in 2019 een wijziging in de beoordeling zien:

- Tijdschrift ZON wordt gemiddeld beoordeeld met een 7,8. De score is hiermee gelijk gebleven aan vorig jaar.
- ZON wordt door 56% (bestuursleden) en 59% (stafleden en vakantievrijwilligers algemeen) van de vrijwilligers aandachtig gelezen. Bij een deel van de doelgroep is echter een significante daling in leesintensiteit zichtbaar t.o.v. van 2018.
- De gesegmenteerde e-mailnieuwsbrief wordt door bijna alle vrijwilligers gelezen. De nieuwsbrief wordt door 63% van de bestuursleden aandachtig gelezen. Onder afdelingsvrijwilligers is de leesintensiteit significant afgenomen van 52% in 2018 naar 45% in 2019. De nieuwsbrief is in 2019 beoordeeld met een rapportcijfer variërend van 7,5 tot 7,7.

- Vrijwilligers in alle groepen geven aan dat de nieuwsbrief en ZON interessante communicatiemiddelen zijn, maar dat de inhoud soms uitdagender mag zijn.
- Het voor vrijwilligers gereserveerde deel van de website mijnzonnebloem.nl krijgt een gemiddeld rapportcijfer tussen 7,3 (bestuursleden) en een 7,9 (vakantievrijwilligers algemeen). Daarmee is de waardering voor Mijn Zonnebloem licht gestegen.
- In 2019 is hard gewerkt aan een verbetering van Mijn Zonnebloem. Onder bestuursleden is een mooie stijging te zien in het oordeel voor gebruiksgemak, de online afdelingsadministratie en de snelheid. Ook stafleden hebben duidelijk een verbetering opgemerkt in de snelheid. Onder afdelingsvrijwilligers is het overall oordeel niet gewijzigd, maar is er een daling zichtbaar in informatieverstrekking, meerwaarde, nieuwswaarde en vindbaarheid.

2.2 Communicatie met belanghebbenden

We vergroten de naamsbekendheid van de Zonnebloem en bekendheid met onze activiteiten door betrokkenen, geïnteresseerden en het Nederlands publiek zo volledig mogelijk over ons werk te informeren via de verschillende (online) communicatiekanalen van de Zonnebloem en de media. Behalve naamsbekendheid, is ook de juiste merkbeleving en aandacht voor het verhaal van de Zonnebloem essentieel voor een breed draagvlak voor onze activiteiten.

Deelnemers

De Zonnebloem zet gerichte communicatiemiddelen en -kanalen in voor de diverse communicatiedoelgroepen. Veel lokale afdelingen verzorgen daarnaast met regelmaat een nieuwsbrief voor hun deelnemers. Om ook landelijk het contact te onderhouden met de deelnemers, hen te inspireren en hun kennis over de Zonnebloem te vergroten is de e-mailnieuwsbrief voor deelnemers in 2019 zes keer is uitgekomen. Daarnaast bieden de afdelingswebsites en www.zonnebloem.nl veel informatie over lokale en landelijke activiteiten.

Donateurs

De Zonnebloem informeert haar donateurs op verschillende manieren over haar activiteiten, projecten en resultaten. Dit doen we periodiek via Zonnebloem Nieuws, Scheepsjournaal, via de website en via de e-mailnieuwsbrief. In 2019 verscheen Zonnebloem Nieuws in januari, mei, augustus, oktober en december. In het imago- en bindingsonderzoek 2019 hebben donateurs aan kunnen geven wat hun communicatievoorkeuren zijn. Deze inzichten vormen de basis voor de plannen in 2020. Afgelopen jaar zijn donateurs uitgenodigd om het schip te komen bezoeken tijdens de Wereldhavendagen. Ruim 350 donateurs maakten hiervan gebruik.

2.3 Zichtbaarheid

Online

De website Zonnebloem.nl is in 2019 bezocht door 819.415 gebruikers (+14,5%). Samen bekeken zij 3.668.743 pagina's. De populairste pagina's waren de uitslagpagina voor de loterij, de homepage en de vakantiepagina.

Op Mijn Zonnebloem (het intranet voor Zonnebloemafdelingen) zijn 5.497.161 pagina's bekeken door 181.610 gebruikers.

Resultaten

sociale media van de Zonnebloem in 2019:

- LinkedIn groeide naar 3.075 volgers uit de zakelijke markt (+20%).
- Het aantal volgers op Twitter bleef ongeveer gelijk (rond de 3.300).
- Instagram groeide naar 2.510 volgers (+54%).
- Het aantal Facebookvolgers daalde naar 102.308 (-0.7%).

Media

Landelijke, lokale en regionale media besteedden in 2019 volop aandacht aan het 70-jarig jubileum van de Zonnebloem. Een groot aantal lokale afdelingen, waaronder de afdelingen Varsseveld, Noordwijkerhout, Delft, Bunnik, Hoeksche waard, Hengevelde en Sint Isidorushoeve, Slochteren en Bergschenhoek zochten contact met lokale media, benaderden de voor hen relevante media om te berichten over de jubileumactiviteiten en met zichtbaar succes.

Een greep uit de media-aandacht voor 70 jaar Zonnebloem

- In het veelbekeken televisieprogramma De Wereld Draait Door werden de vrijwilligers van de Zonnebloem uitgebreid gecompimenteerd met hun werk en gefeliciteerd met het jubileum door André van Duin.
- De website MAX Vandaag van Omroep MAX besteedde aandacht aan het jubileum.
- Zonnebloemdirecteur Marc Damen was te gast bij Koffietijd op RTL4
- De Limburgse televisiezender L1 maakte een mooi item over het bezoekwerk door een vrijwilliger van de afdeling Geleen.
- De aanwezigheid van MPS de Zonnebloem tijdens de Wereldhavendagen blijft niet onopgemerkt:
 - Media-aandacht is er voor een speciale tillift voor het schip die wordt onthuld ter nagedachtenis aan een zorgvrijwilligster die jarenlang is meegevoerd met het MPS.
 - In het televisieprogramma Jinek wordt aandacht besteed aan het Luisterlijnevenement dat i.s.m. KPN Mooiste Contactfonds aan boord georganiseerd is.

Overige media-aandacht in 2019

- Lokale en regionale media besteedden in 2019 volop aandacht aan het lokale werk van de Zonnebloem, zoals dagactiviteiten, afdelingsjubilea, afdelingsvakanties. Lokale afdelingen benaderen hierover de voor hen relevante media met regelmaat en met zichtbaar succes.
- De lintjesregen zorgde voor veel lokale publiciteit voor vrijwilligers die een koninklijke onderscheiding ontvangen voor hun werk voor de Zonnebloem.
- Een journaliste van de Telegraaf sloot in juli aan bij het uitje van afdeling Reimerswaal naar de Beekse Bergen en schreef hierover een mooi verslag van zes pagina's in de krant.

Zonnebloemambassadeurs

Speciaal voor het jubileumjaar heeft presentatrice Anita Witzier zich verbonden aan de Zonnebloem als ambassadeur. Zij startte het jaar met een felicitatievideo voor de vrijwilligers en heeft zich gedurende het jaar een aantal keren ingezet voor de Zonnebloem. Zo presenteerde zij het feestelijke programma rondom de doop van de speciale 'Alex van Wayenburg'-zonnebloem in de Keukenhof en schreef ze een persoonlijk dankwoord voor de vrijwilligers voor de Nationale Vrijwilligersdag. Ter afsluiting van het jubileumjaar en haar ambassadeurschap geeft Anita Witzier een uitgebreid interview in Santa.

Op 5 april wordt Frans Duijts Zonnebloemambassadeur. Frans geeft het startschot voor de verkoop van de 50e Zonnebloemloterij en de verkoop van Sunsation Sunflower. Daarnaast heeft hij zich op verschillende manieren voor de Zonnebloem ingezet, o.a. met een optreden tijdens de Wereldhavendagen.

3 Organisatie

Met ruim 1.100 afdelingen en ruim 33.000 vrijwilligers is de Zonnebloem een van de grootste organisaties in Nederland die daadwerkelijk bij mensen achter de voordeur komt. Hiermee dragen de vrijwilligers in belangrijke mate bij aan het tegengaan van sociaal isolement en eenzaamheid. De vrijwilligersorganisatie wordt ondersteund door een nationaal bureau met betaalde krachten. De focus van de ondersteuning ligt op de lokale afdelingen zodat zij binnen de kaders van de vereniging zelfstandig kunnen acteren om kleur te geven aan het leven van mensen met een lichamelijke beperking. De donateurs en deelnemers maken geen deel uit van de verenigingsstructuur.

3.1 De vereniging

Verenigingsstructuur

De Zonnebloem is een vrijwilligersorganisatie die door vrijwilligers wordt bestuurd. De meeste vrijwilligers zijn georganiseerd in plaatselijke, regionale en provinciale afdelingen. De overige vrijwilligers zijn vooral actief als vakantievrijwilliger, mystery guest of vrijwillige chauffeur. De vrijwilligersorganisatie wordt ondersteund door een nationaal bureau met betaalde krachten.

Naar aanleiding van eerder onderzoek naar de ‘Organisatie, communicatie en structuur van de vereniging’ heeft de Nationale Vergadering verzocht een werkgroep bestaande uit directie en vrijwilligers te vormen om de aanbevelingen nader uit te werken en advies uit te brengen over hoe te komen tot een ‘sterkere en vereenvoudigde verenigingsstructuur’. De werkgroep heeft de aanbevelingen in delen uitgewerkt en voorgelegd aan de Nationale Vergadering.

Integriteitsbeleid

Op het gebied van integriteit van de organisatie zijn nieuwe normen van de Erkenningsregeling CBF vastgesteld waar de vereniging aan moet voldoen en waar verantwoording over wordt afgelegd.

De Zonnebloem heeft de volgende uitwerkingen van integriteitsbeleid geformuleerd. Echter, enkele notities worden op dit moment geactualiseerd. Zo worden, bijvoorbeeld, in de huidige gedragscode de kernwaarden van de Zonnebloem vertaald naar gewenst gedrag. De nieuwe normen vragen expliciet ook om het benoemen van ongewenst gedrag. De uitwerkingen zijn:

- Integriteitsbeleid (2020)²
- Kernwaarden (MJP 2009)
- Gedragscode vereniging (2012)
- Gedragscode fondsenwerving (2012)
- Regeling vertrouwenspersonen vereniging
- Regeling vertrouwenspersonen nationaal bureau (2018)
- Belanghebbendenreglement (2009)
- Klachtenregeling (2020)
- Regeling vermeende misstanden (2009)
- Notitie VOG (2018)
- Protocol internet- en e-mailgebruik (2014)
- Intake-instrument voor vrijwilligers

Aan de volgende uitwerkingen wordt nog gewerkt:

- Klokkenluidersregeling (voor zover niet opgenomen in de regeling vertrouwenspersonen)
- Geschillencommissie

Het meldsysteem omhelst onder andere:

- Klachten
- Inschakelen vertrouwenspersonen
- Fraudedossiers

Klachten:

De Zonnebloem wil haar vrijwilligers, maar ook deelnemers, donateurs en anderen goed informeren over wat de vereniging doet en heeft bereikt. Ook is het belangrijk dat alle belanghebbenden ideeën, opmerkingen, wensen en klachten kunnen delen en dat er iets mee gebeurt. Over al deze zaken zijn sinds 2009 afspraken vastgelegd in een belanghebbendenreglement. Het reglement wordt vermeld op de algemene website en op de website voor vrijwilligers.

In de fase waarin het CRM-systeem nu is, is het niet eenvoudig uitspraken te doen over het aantal en de aard van de ontvangen klachten en alleen over de klachten die gericht zijn aan het nationaal bureau. Klachten die mondeling kunnen worden afgehandeld, worden niet geregistreerd (veelal wel geturfd). Elk kwartaal worden de rapportages daarvan besproken in het managementteam. Eventuele patronen worden aan de orde gesteld, waarna noodzakelijke verbeteringen worden doorgevoerd. De klachten worden ook opgenomen in de halfjaarrapportage aan het Nationaal Bestuur en de Nationale Vergadering.

Het Dienstencentrum van het nationaal bureau is het eerste aanspreekpunt voor iedereen die contact opneemt met de betaalde organisatie van de Zonnebloem en registreert de klachten. Afdelingsbesturen betrekken ook het eigen districtshoofd om klachten door te sturen of op te lossen. De meest in het oog lopende als zodanig geregistreerde klachten – maar het overzicht is dus niet uitputtend – betreffen:

- Van deelnemers (totaal 16): ontevredenheid over de werkwijze van de lokale afdeling;
- Van vrijwilligers (totaal 115): ontevredenheid over Mijn Zonnebloem of Online Afdelingsadministratie, over landelijke wervingscampagnes, over het nationaal bureau, en over bankzaken en volmachten;
- Van donateurs (totaal 192): het callcenter en de afhandeling van bestellingen van kerstkaarten.
- Verder nog 15 klachten van het Nederlands publiek over uiteenlopende zaken.

Er speelden twee gevallen waarbij vrijwilligers een advocaat hebben ingeschakeld om hun gelijk te halen. Een geval betreft een vrijwilliger die niet door zijn afdeling wordt geaccepteerd bij activiteiten, het andere een bestuurslid die is aangesproken op zijn uitgaven van Zonnebloemgeld.

Over de klachten die rechtstreeks naar de afdelingen op het nationaal bureau gaan, valt te vermelden:

- De afdeling Vakanties & Evenementen kreeg 47 heel diverse klachten: bijvoorbeeld van deelnemers over een giftverzoek bij de vakantieids of over de annuleringsregeling, van vrijwilligers over bejegening op het schip en van beide groepen over niet-ingedeeld worden voor vakanties.
- Klachten van vrijwilligers die binnenkomen bij de afdeling Vrijwilligersondersteuning worden aan de districtshoofden gestuurd ter afhandeling.
- Bij Marketing & Communicatie kwamen klachten binnen over het bestelproces van loten en de verwerking van de onverkochte lotenboekjes. Eigenlijk waren dit meer vragen om hulp. Het totaal aantal telefoontjes kon niet gemeten worden, maar in de eerste week dat de bestelmodule open stond, was er 300% meer telefoonverkeer. De inhoud van de gesprekken bestond voor 90% uit inlogproblemen. Verder had de Zonnebloem een gezamenlijke actie met KRO/NCRV waarover privacy-klachten kwamen. Ook gingen afdelingen eerder loten verkopen dan de startdatum. Hierdoor kwamen er klachten binnen dat men hun lot niet kon registreren. De website werd immers pas opengezet toen de loterij officieel werd gestart.

Inschakeling vertrouwenspersonen:

De Zonnebloem kent meerdere soorten vertrouwenspersonen. In eerste instantie legt de Zonnebloem de rol van vertrouwenspersoon bij het bestuurslid Bezoekwerk van de plaatselijke afdeling. Deze is voor deelnemers en vrijwilligers goed bereikbaar en heeft ervaring in het voeren van (begeleidende) gesprekken. Voor geëscaleerde klachten van vrijwilligers en deelnemers over ongewenst gedrag is er een landelijke vertrouwenspersoon op het nationaal bureau. Verder zijn er een mannelijke en een vrouwelijke vertrouwenspersoon op het nationaal bureau voor klachten van medewerkers en een externe vertrouwenspersoon bij ArboUnie voor wie zijn/haar klacht niet elders wil indienen.

- Eenmaal is de nationale vertrouwenspersoon door een vrijwilliger benaderd met een klacht over racistische bejegening. Na wederhoor is de beklaagde op advies van de vertrouwenspersoon uitgeschreven als vrijwilliger.
- De twee vertrouwenspersonen op het nationaal bureau zijn zesmaal benaderd door medewerkers maar het is niet bekend of dat unieke gevallen waren omdat zij immers onderling geen ervaringen mogen uitwisselen. Geen van deze heeft geleid tot een formele melding.
- Er is éénmaal beroep gedaan op de externe vertrouwenspersoon bij ArboUnie. Het betrof een klacht over intimiderend gedrag van een leidinggevende. Het heeft niet geleid tot een formele melding. Alle leidinggevendenden van het nationaal bureau volgen begin 2020 een workshop ‘Omgangsvormen voor leidinggevendenden’.

Fraudes:

In 2019 zijn geen nieuwe gevallen van vermeende fraude geweest. Van de drie langlopende kwesties waarvoor een terugbetalingsregeling via het CJIB loopt, is er één helemaal afbetaald en dus afgesloten. Voor twee kwesties loopt er nog een terugbetalingsregeling.

² Jaartal verwijst naar jaar van opstellen en evt. vaststelling door Nationale Vergadering

Verder loopt er ook al sinds 2017 een kwestie waarvoor we wachten op een terugbetalingsvoorstel van de schuldhelpverlening. Vanwege de persoonlijke situatie van de voormalig penningmeester kan dit wel lang gaan duren. Tot slot heeft een penningmeester bekend een flink bedrag onvreemd te hebben, maar wilde de politie de aangifte niet in behandeling nemen. Het onvreemde geld is inmiddels terugbetaald.

Reflectie

Met de inwerkingtreding van de nieuwe integriteitsnormen zijn alle benodigde documenten en procedures tegen het licht gehouden. Zo moesten de gedragscode en enkele procedures worden geactualiseerd. Andere documenten waren wel aanwezig maar online niet goed (genoeg) vindbaar, zoals bijvoorbeeld het meldsysteem. Ook moet structureel gewerkt blijven worden aan de bewustwording van de vrijwilligersorganisatie en het nationaal bureau.

Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG)

Zowel afdelingen als het nationaal bureau verwerken op grote schaal persoonsgegevens van deelnemers, vrijwilligers, donateurs en medewerkers; personen van wie de privacy goed beschermd moet worden. In 2019 is veel aandacht besteed aan voorlichting en aan het verder voldoen aan de verplichtingen die uit de AVG voortkomen.

- Ruim 60 besturen hebben een AVG-workshop georganiseerd om de vrijwilligers te begeleiden bij de toepassing van de AVG in hun dagelijkse werkzaamheden. Voor het geven van deze workshops zijn vijf professionele trainers opgeleid.
- Alle vrijwilligers en deelnemers kregen een persoonlijke brief over de AVG en het gebruik van hun persoonsgegevens door de Zonnebloem.
- Een gekwalificeerde Functionaris Gegevensbescherming is twee dagen per week beschikbaar voor de afdelingen, het MPS en het nationaal bureau.
- De districtshoofden zijn getraind op het herkennen en voorkomen van incidenten met persoonsgegevens en zijn het eerste aanspreekpunt voor privacy vragen vanuit de lokale en regionale afdelingen
- Alle medewerkers hebben een privacy-workshop gehad en elk kwartaal is er een training voor de nieuwkomers.

Vrijwilligers en medewerkers blijken zich terdege bewust van de informatieveiligheid en kunnen ook met het meldsysteem goed uit de voeten. Het afgelopen jaar hebben zij vijftien keer melding gedaan van een datalek of beveiligingsincident:

- In 6 van de 15 gevallen ging het om een e-mail met persoonsgegevens die was verstuurd aan een verkeerde ontvanger;
- In 5 van de 15 gevallen werd het incident veroorzaakt door een technische fout of storing;
- In één geval was het datalek ernstig van aard en is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) ingelicht. Het heeft niet geleid tot actie van de AP.

Verder hebben één afdelingsvrijwilliger en één donateur een klacht ingediend over de schending van hun privacy. De betrokkenen vinden dat hun klacht door het nationaal bureau tot tevredenheid is afgehandeld. 193 donateurs hebben een verzoek ingediend tot verwijdering van al hun gegevens. Dergelijke verwijdering is erg arbeidsintensief, maar alle verzoeken zijn binnen 4 weken ingewilligd.

Samenwerking

Omdat de Zonnebloem midden in de samenleving wil staan, stimuleren we de samenwerking met andere maatschappelijke organisaties en bedrijven op zowel plaatselijk, regionaal, provinciaal als nationaal niveau. Op al deze niveaus wordt dan ook veelvuldig samengewerkt. De Zonnebloem bedankt al haar samenwerkingspartners van harte.

De Zonnebloem is lid van:

- Brancheorganisatie Goede Doelen Nederland. Directeur en medewerkers nemen deel aan verscheidene werkgroepen, commissies en/of netwerken.
- Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV)
- Algemeen Nederlands Verbond van Reisondernemingen (ANVR)
- Stichting Garantiefonds Reisgelden (SGR)
- Stichting Calamiteitenfonds Reizen

De Zonnebloem werkte in 2019 onder andere samen in/met:

- Zo'n 241 andere partijen (stand sept. 2019) in het Pact voor de Ouderenzorg. Met dit pact – dat de Zonnebloem als één van de eerste 35 organisaties tekende – komen tal van partijen, waaronder gemeenten, verzekeraars, zorgverleners en andere maatschappelijke partners, samen in actie om eenzaamheid te signaleren en te doorbreken, goede zorg en ondersteuning thuis te organiseren en de kwaliteit van verpleeghuiszorg te verbeteren.
- Welzorg Nederland dat de Zonnebloemauto's verzorgt en aanpast voor gebruikers van een rolstoel en scootmobiel en vaak ook stalt.
- Stichting Samenwerkende Non-profit Loterijen (SNL), voor het gezamenlijk exploiteren van een meerjarige loterijvergunning.
- De VriendenLoterij, om opbrengsten te genereren door zoveel mogelijk deelnemers te werven die geoormerkt voor de Zonnebloem meespelen.
- Netwerk Zorg en Welzijn / Landelijk Overleg Vrijwilligersorganisaties in Zorg en Welzijn (LOVZ).
- Partners VriendenLoterij, VSBfonds, KPN Mooiste Contactfonds en andere om te werken aan het optimaal afstemmen van ons aanbod aan de wensen en behoeften van de doelgroep, alsmede het verbeteren van toegankelijkheid en mobiliteit voor mensen met een lichamelijke beperking.
- Diverse onderwijsinstellingen en thuiszorgorganisaties.

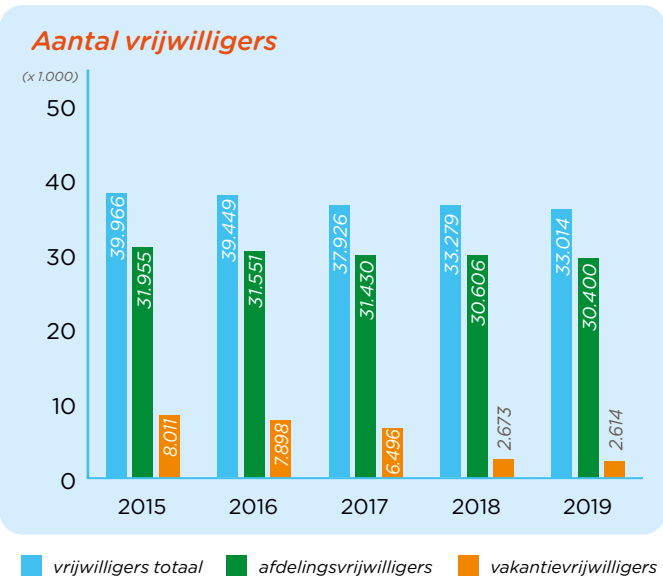
3.2 De vrijwilligersorganisatie

Plaatselijke, regionale en provinciale afdelingen

Ultimo 2019 zijn 33.014 vrijwilligers actief voor de Zonnebloem. Daarvan zijn 30.400 vrijwilligers georganiseerd in 1.018 plaatselijke afdelingen, die op hun beurt verenigd zijn in 101 regionale afdelingen en tot slot formeel worden overkoepeld door de provincies. Het is een getrapte communicatiestructuur, geen hiërarchische structuur. De afdelingsvrijwilligers vormen de leden van de vereniging.

Elke afdeling heeft een de facto bestuur en vaardigt statutair kandidaten af naar het hoger gelegen verenigingsorgaan:

- plaatselijke afdelingen naar regionale afdelingen;
 - regionale afdelingen naar provinciale afdelingen;
 - provinciale afdelingen (drie per provincie) naar de Nationale Vergadering.
- Echter, alleen Friesland, Groningen/Drenthe, Utrecht, Zuid Holland en Flevoland hebben nog een provinciaal bestuur; Gelderland heeft drie clusters, Noord Holland, Brabant, Limburg en Overijssel kennen een platform. Afvaardiging naar de Nationale Vergadering wordt daar regionaal geregeld.
- In aanvulling op de reguliere aanmeldingen van vrijwilligers via de website organiseert de Zonnebloem Facebookacties om belangstellenden te interesseren. Dat deze acties succesvol zijn, illustreren de in totaal 1.922 aanmeldingen. Voor nieuwe bestuursleden zijn in 2018 zogeheten startgesprekken geïntroduceerd als onderdeel van hun introductie binnen de vereniging. Daardoor zijn ze beter geïnformeerd over hun organisatie en de werkwijze van de vereniging, maar ook over hun verantwoordelijkheid binnen het bestuur van de afdeling. Dat leidde ertoe dat 62 aanmelders beter geschikt bleken voor een andere functie dan die waarvoor zij zich hadden aangemeld (algemeen vrijwilliger of bestuurslid) maar ook dat er uiteindelijk 314 werden ingeschreven in CRM.

- Tegelijk met de jaarcijfers leveren de afdelingen ook andere relevante informatie aan. Van de 1.018 afdelingen eind 2019 hebben 986 een dergelijk profiel geheel of gedeeltelijk ingevuld. Hier moet bij worden opgemerkt dat deze versie anders van opzet en uitgebreider was dan in voorgaande jaren. De vragen waren meer dan voorheen gelieerd aan het meerjarenplan en jaarplan 2019 van de vereniging. Het was meer werk om het profiel in te vullen en de resultaten zijn minder te vergelijken met profielresultaten uit voorgaande jaren.

Belangrijkste activiteiten en successen 2019

- Zoals inmiddels elk jaar wordt het vertrouwen middels de Net Trust Score in de vereniging gemeten. Onderzoek onder de vrijwilligers, waaraan 4.008 personen hebben meegedaan, laat zien dat het vertrouwen enigszins is hersteld. Onder hen laten veel bestuursleden weten wel vertrouwen te hebben in de eigen afdeling maar minder in het nationaal bureau. Algemene vakantievrijwilligers en vakantiestafleden hebben het hoogste vertrouwen in de Zonnebloem.

- De cijfers van deskundigheidsbevordering:

	2018	2019
Totaal gerealiseerde workshops	382	460 ³
Totaal aantal deelnemers	5.548	4.938
(Directe) kosten nationaal bureau (zonder personeelskosten)	€ 84.509,-	€ 82.044,-
Top 3 workshops in 2019:		
Introductieworkshop 'Aan de slag bij de Zonnebloem'		87
Workshop 'Omgaan met dementie'		71
Workshop 'AVG in de Zonnebloempraktijk'		67

³ Inclusief geregistreerde startgesprekken districtshoofden met nieuwe bestuursleden (146)

Geleerde lessen

- De workshop 'AVG in de Zonnebloempraktijk' was een succes, namelijk met 67 workshops in 62 regio's, en was daarmee een belangrijk middel om de principes en uitgangspunten van de AVG te vertalen naar de praktijk van de Zonnebloem-activiteiten op lokaal niveau.
- De (aangepaste) introductiedagen voor nieuwe bestuurders konden op minder belangstelling rekenen. Dit komt deels doordat veel bestuursleden al zijn geweest en doordat er minder instroom is van nieuwe bestuursleden door schaalvergroting. De vrijwilligersdagen op het nationaal bureau worden echter enthousiast bezocht en het is mooi te zien dat veel afdelingen één of meer vrijwilligers stimuleren om te gaan. Sommige afdelingen maken er echt een daguitstap van. Men is positief over het aangeboden programma.
- Er is minder uitgegeven aan deskundigheidsbevordering dan begroot (€ 170.000 vs € 256.000) onder andere door langdurige ziekte bij afdeling Vrijwilligersondersteuning waardoor bepaalde plannen, zoals e-learning filmpjes, niet werden verwezenlijkt.

- De Net Promotor Score (NPS) is een score die wordt gebruikt om loyaliteit in kaart te brengen. In 2019 is de NPS in alle groepen (afdelingsbestuursleden, afdelingsvrijwilligers, vakantiestafleden, vakantievrijwilligers algemeen en uit de zorg) fors gestegen maar alleen bij de bestuursleden is de doelstelling gehaald. Ook bij de andere groepen zijn stappen naar herstel zeker gezet.

Blik op de toekomst

- Na een forse dip in de tevredenheid van vrijwilligers over de vereniging in 2017 zijn voor het tweede jaar op rij mooie stappen richting herstel te zien. Het rapportcijfer is omhoog gegaan, de loyaliteit is verbeterd en het vertrouwen is gegroeid. De grote onrust die er een paar jaar geleden binnen de vereniging heerste, is verdwenen. Ondanks de positieve ontwikkelingen blijft er ook een aantal belangrijke aandachtspunten zoals de algemeen ervaren toegenomen werkdruk door de vrijwilligers en verdeeldheid over een nieuwe verenigingsstructuur in de toekomst.

3.3 Bestuur en toezicht

In 2016 is de Erkenningregeling Goede Doelen ingevoerd; een normenstelsel gebaseerd op zelfregulering. Het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) toetst de organisaties aan de normen van de Erkenning, kent de Erkenning toe en houdt toezicht. Met de invoering van de regeling zijn alle keurmerken, zoals het CBF-Keur, vervangen door de nieuwe Erkenning. De Zonnebloem is sinds juli 2016 een Erkend Goed Doel.

Nationale Vergadering (ledenraad)

Statutair kiest elke provinciale vergadering uit haar leden drie afgevaardigden. Nu veel provincies geen provinciale vergadering meer organiseren, wordt de afvaardiging regionaal geregeld. Tezamen vormen zij de Nationale Vergadering. Die zorgt ervoor dat de stem van de vrijwilligers – de leden – meegenomen wordt in de koers van de vereniging. Het hoogste besluitvormende orgaan houdt toezicht op het beleid en de verantwoording van de vereniging. Ze toetst of de activiteiten van de vereniging zijn gericht op realisering van de doelstelling van de vereniging, keurt onder meer jaarrekening, jaarverslag, jaarplan en begroting goed en benoemt de leden van het Nationaal Bestuur.

Wat heeft de Nationale Vergadering gedaan en bereikt in 2019?

De Nationale Vergadering is in 2019 vier keer bijeengekomen. Een belangrijk agendapunt in maart was de presentatie van het uiteindelijke adviesrapport van Kuperus&Co naar aanleiding van hun onderzoek naar de ‘Organisatie, structuur en communicatie’ van de vereniging en de daaropvolgende discussie. De vergadering nam de adviezen over en verzocht de directie deze, samen met vrijwilligers, uit te werken. In de vergaderingen van juni en september werden onderdelen ervan, die door een werkgroep zijn uitgewerkt, gepresenteerd aan de Vergadering. Alleen de samenstelling van en afvaardiging naar de Nationale Vergadering moet nog worden geregeld. Verder heeft de Nationale Vergadering zich gebogen over de reguliere statutaire taken zoals goedkeuren van halfjaarrapportage 2019, jaarplan en begroting 2020 en heeft ze een nieuw lid van het Nationaal Bestuur benoemd.

Nationaal Bestuur

Het Nationaal Bestuur bestuurt de vereniging. De bestuursleden zijn vrijwilligers en ontvangen voor hun werkzaamheden geen bezoldiging. Gemaakte kosten, zoals reiskosten naar bijeenkomsten, kunnen zij declareren. Het Nationaal Bestuur heeft het gros van haar bestuurlijke taken overgedragen aan een betaalde directie, bestuurt op hoofdlijnen en houdt toezicht op de directie. Het Nationaal Bestuur legt verantwoording af aan de Nationale Vergadering.

De verantwoording van het Nationaal Bestuur aan de Nationale Vergadering en het toezicht van het Nationaal Bestuur op de directie richten zich op de vragen:

- Zijn de activiteiten van de vereniging gericht op het realiseren van de doelstelling?
- Worden de beschikbare middelen efficiënt en effectief besteed?
- Zijn de methoden om de middelen voor de doelstelling bij elkaar te krijgen efficiënt, effectief en fatsoenlijk?
- Wordt zorgvuldig omgegaan met vrijwilligers die hun diensten aanbieden?
- Krijgt de vrijwilligersorganisatie de ondersteuning waar zij behoefte aan heeft?

De verantwoording aan de Nationale Vergadering vindt halverwege het boekjaar plaats via een halfjaar-rapportage en na afsluiting van het jaar via jaarverslag en jaarrekening. Tegelijk met de halfjaarrapportage wordt ook aandacht besteed aan de contouren van de plannen voor het volgende jaar, die daarna verder worden uitgewerkt in een jaarplan en begroting. In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de financiële realisatie in het voorafgaande jaar. Voor zowel de inrichting van de begroting als voor de jaarrekening worden de richtlijnen van de Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Instellingen gevolgd.

Wat heeft het Nationaal Bestuur gedaan en bereikt in 2019?

Het Nationaal Bestuur is in 2019 zeven keer bijeengekomen, waarvan vier keer in combinatie met de Nationale Vergadering, twee keer in combinatie met de OR en éénmaal in combinatie met het Managementteam. In de formele vergadercyclus werden de jaarrekening en het jaarverslag over 2018, de halfjaarrapportage 2019, en het jaarplan en de begroting 2020 besproken.

Verder heeft het bestuur zich vanzelfsprekend gebogen over dezelfde majeure onderwerpen die aan de Nationale Vergadering zijn voorgelegd, zoals de verenigingsstructuur, de evaluatie van de inrichting van het nationaal bureau en de evaluatie van het exploitatiemodel van het MPS, het vakantieschip, en de begroting 2019 mee helpen bewaken.

Samenstelling van het Nationaal Bestuur op 31 december 2019:

- G.J.M. Barnasconi, voorzitter
- C.P.M. Schilte, vicevoorzitter
- F. Penninx, penningmeester
- C.M. Apeldoorn
- A.M.E. Kil-Albersen
- L.M. van der Lubbe-van der Heijden
- J.A. Timmermans
- W.E. Wallinga

Evaluatie

In september heeft het Nationaal Bestuur zichzelf geëvalueerd onder leiding van een externe specialist op het gebied van governance. Samen keken ze kritisch naar het functioneren van het bestuur in de diverse rollen, zoals die van toezichthouder, werkgever, adviseur en klankbord.

Directie

De directeur ondersteunt het Nationaal Bestuur en de Nationale Vergadering bij het voorbereiden en uitvoeren van beleid. Hij geeft daartoe leiding aan de vrijwilligersorganisatie en aan de betaalde krachten van het nationaal bureau. Per kwartaal legt hij verantwoording af aan het Nationaal Bestuur en informeert hij het bestuur over de gang van zaken. In 2019 was M.S.P. (Marc) Damen directeur.

Wat heeft de directie onder meer gedaan en bereikt in 2019?

- Deelname aan de werkgroep Verenigingsstructuur die de aanbevelingen uitwerkt uit het onderzoek voor een sterkere en vereenvoudigde verenigingsstructuur.
- In het verlengde van het herinrichten van de vereniging, is onder leiding van organisatieadviesbureau Berenschot uitvoerig onderzoek gedaan naar de bij het huidige meerjarenplan best passende inrichting van het nationaal bureau. De implementatie

van de onderzoeksresultaten vindt plaats in 2020.

- Om ook in de toekomst vaarvakanties te kunnen blijven uitvoeren, heeft een nautisch deskundig bureau de opdracht gekregen uit te zoeken wat het beste exploitatiemodel is om vaarvakanties met het MPS ook in de toekomst te garanderen.
- Maandelijks, formeel dan wel informeel, overleg met de Ondernemingsraad.
- Stimuleren van het nieuwe vakantieconcept.
- De directeur bracht werkbezoeken aan het schip MPS de Zonnebloem en voer een week mee.
- Verder heeft de directeur meerdere Zonnebloembijeenkomsten of -activiteiten bezocht, variërend van lokale, regionale en provinciale vergaderingen tot jubilea en een stadswandeling met een jongerenwerkgroep.

Voor specifieke onderdelen laten het Nationaal Bestuur en/of de directie zich adviseren door commissies die eveneens uit vrijwilligers bestaan:

- De Auditcommissie, die het Nationaal Bestuur en de Nationale Vergadering bijstaat in de uitoefening van het financiële toezicht (zie aldaar);
- De Vakantie Adviescommissie (VAC), die het Nationaal Bestuur via de directie adviseert over vakantiezaken. Doel van de VAC is het bijdragen aan de bewaking en verdere ontwikkeling van de kwaliteit van de Zonnebloemvakanties. De VAC kwam in 2019 twee keer bij elkaar.

3.4 Het nationaal bureau

De vrijwilligers van de Zonnebloem krijgen ondersteuning van een betaalde organisatie: het nationaal bureau in Breda. Eind 2019 werkten er bij het nationaal bureau 98 medewerkers (75,18 voltijdbanen).

Belangrijkste activiteiten en successen

- De belangrijkste activiteiten van het nationaal bureau zijn natuurlijk het dagelijks ondersteunen van de afdelingen in het land en zorgen voor de randvoorwaarden van een goed draaiende vereniging. Dat uit zich onder andere in het aantal afgehandelde telefoontjes op het dienstencentrum, succesvolle fondsenwerving, de ondersteuning door districtshoofden op locatie, kennispartner zijn, het zorgen voor een goede reputatie in het land, bijvoorbeeld door goede communicatie richting verschillende belanghebbenden, maar ook een gedegen financieel beleid, enzovoort. Dat is ons bestaansrecht.
- Eén van de aanbevelingen van het onderzoek naar 'Organisatie, structuur en communicatie' van de vereniging was expliciet gericht aan het nationaal bureau. Een vereniging is per definitie een behoudende organisatie. Het is de taak van het nationaal bureau om trends en ontwikkelingen te monitoren en de nodige vernieuwing te borgen. Dit jaar heeft dit geleid tot innovatieve werkgroepen die onderzoek deden naar nieuwe vakantieconcepten en naar de noodzaak en mogelijkheden van een Zonnebloemfiets.
- Het verbeteren van de werking van de ondersteuningsprogramma's van ICT en de communicatie daarover kregen in 2019 de hoogste prioriteit. De vindbaarheid en gebruiksvriendelijkheid van onder andere Mijn Zonnebloem, de Online Afdelingsadministratie (OAA) en Zonboek moesten beter. Eerst kwam een nieuwe, snellere versie van Zonboek en in het voorjaar kwam een nieuwe, snellere versie van de OAA beschikbaar.
- Verder is de kennisbank geactualiseerd en de zoekfunctie verbeterd.
- Het ziekteverzuim in 2019 was 2,86% waar het in 2018 nog 3,96% was. Het streefpercentage is 4%.

Geleerde lessen

- Vooral het onderzoek naar de meest verantwoorde manier om ook in de toekomst vaarvakanties te kunnen blijven organiseren, heeft veel onrust teweeggebracht. Al snel circuleerde het gerucht dat het schip zou worden verkocht en het bleek onmogelijk de geest weer in de fles te krijgen. Bemanning en vakantievrijwilligers eisten meer tijdige informatie en betrokkenheid bij de gang van zaken. Het lopende onderzoek naar het optimale exploitatiemodel van het vakantieschip MPS de Zonnebloem is stopgezet.
- Het uiteindelijke voorstel om te komen tot een sterke en vereenvoudigde verenigingsstructuur wordt in 2020 voorgelegd aan de Nationale Vergadering.

Blik op de toekomst

- Het onderzoek naar het beste exploitatiemodel om ook in de toekomst vaarvakanties met het MPS te kunnen uitvoeren, leidde tot onrust. Om die onrust te beteugelen, is onlangs een andere dan de in eerste instantie betrokken externe partij gevraagd in kaart te brengen welke risico's groepen belanghebbenden zien om in de toekomst vaarvakanties te kunnen blijven organiseren. De geïnterviewde groepen zijn bijvoorbeeld leden van de Vakantie Adviescommissie (VAC), leden van de bemanning, vakantiestafleden, een deskundig extern bureau en medewerkers van het nationaal bureau.
- Het zwaartepunt van de verenigingsactiviteiten komt steeds meer lokaal te liggen. We moeten alert blijven dat we als vereniging als geheel blijven meebewegen met de totale samenleving en oog blijven houden voor trends en ontwikkelingen. Het nationaal bureau blijft vernieuwende initiatieven volgen en werkt die indien interessant uit, samen met de vrijwilligersorganisatie.

Ondernemingsraad

De OR heeft in 2019 met de bestuurder gesproken over de volgende punten:

• Evaluatie nationaal bureau

OR is nauw betrokken geweest bij alle stappen in het proces en heeft de bestuurder ook geregeld van waardevolle input voorzien. Vanaf de opdracht aan een extern bureau t/m het hele werkproces waarbij een brede vertegenwoordiging vanuit het personeel en OR betrokken is geweest.

• ICT

Ook in 2019 zijn de problemen rondom ICT besproken. De OR heeft regelmatig aandacht gevraagd voor het niet goed functioneren van de systemen en daarbij gewezen op de gevolgen voor de vrijwilligersorganisatie en het personeel. In de loop van het jaar heeft de OR gezien dat de problemen werden opgepakt en dat er werd gewerkt aan goede oplossingen.

- Met ingang van 2019 gelden nieuwe arbeidsvoorwaarden, bijvoorbeeld voor wat betreft de werktijden. Zo kan in overleg met de leidinggevende de werktijd flexibeler worden ingericht. Ook de verlofregelingen zijn aangepast.
- In 2019 en 2020 volgen we het door het CBS vastgestelde inflatiecorrectiecijfer voor een correctie van de salarissen. Voor 2019 betekende dit een salarisverhoging van 1,7%.

MPS de Zonnebloem

Behalve de Nationale Vereniging heeft de Zonnebloem nog een entiteit: Motorpassagiersschip de Zonnebloem B.V. die het vakantieschip, MPS de Zonnebloem, van de Zonnebloem exploiteert. De vereniging is enig aandeelhouder en de directeur van de vereniging is ook directeur van de B.V. Eind 2019 waren op het vakantieschip van de Zonnebloem 11 bemanningsleden werkzaam (9,60 voltijdbanen). Het ziekteverzuim op de MPS was 1,39% vergeleken met 0,71 in 2018.

De jaarrekening van de B.V., die statutair in Breda is gevestigd, is via het nationaal bureau op te vragen.

4 Financieel beheer en interne beheersing

De Zonnebloem kan haar doelstellingen alleen verwezenlijken bij voldoende financiële steun uit de Nederlandse samenleving. Het grootste deel van de financiering van de lokale activiteiten wordt bijeengebracht door de vrijwilligers zelf, bijvoorbeeld door lotenverkoop en het vinden van lokale sponsors. Ook krijgen afdelingen een gedeelte van de inkomsten van donateurs in hun postcodegebied. Een groot aantal taken die het hele land betreffen, zijn echter gedelegeerd aan het nationaal bureau dat daarvoor onder andere landelijk fondsen werft. Traditionele fondsenwerving staat echter onder druk. Wel zien we dat donateurs de Zonnebloem vaker opnemen in hun testament. Mede hierdoor hebben we 2019 met een positief resultaat kunnen afsluiten.

Uitgangspunten voor het financieel beheer van de Zonnebloem zijn transparantie, verantwoording en verantwoordelijkheid en zorg voor continuïteit. Als instelling met een CBF-erkenning houden we ons conform de normen van de erkenningsregeling aan de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen' van Goede Doelen Nederland. Vanuit het oogpunt van transparantie presenteert de Zonnebloem een geconsolideerde jaarrekening, waarin alle Zonnebloementiteiten zijn verenigd.

4.1 Financiering van de activiteiten

Voor de financiering van haar activiteiten is de Zonnebloem afhankelijk van de Nederlandse samenleving. We beogen duurzame relaties aan te gaan met onze particuliere en zakelijke donateurs, maar verschillende trends en ontwikkelingen leiden ertoe dat traditionele fondsenwerving onder druk staat. Zo groeit de belangstelling van donateurs voor kortere verbintenissen met concrete, voor hen overzichtelijke, doelen nog steeds. Verder geven donateurs in toenemende mate – en bij voorkeur lokaal – aan single-issuedoelen én is er een toename van kleinschalige initiatieven van bekenden voor een goed doel, zoals gesponsorde hardloophwedstrijden of fietstochten.

Belangrijkste activiteiten en successen 2019

- Zonnebloemafdelingen slagen er in hoge mate in hun lokale activiteiten zelf te financieren. Dat is niet alleen knap, maar het verdient ook waardering dat lokale afdelingen zich daar zo voor inspannen.
- Ongeveer de helft van de Zonnebloemafdelingen heeft contact met het bedrijfsleven en dat levert hen bijdragen in geld op en/of bijdragen ‘in natura’, bijvoorbeeld expertise, vergaderruimte of ruimte voor een activiteit, of soms heel letterlijk de broodjes bij een dagje uit.
- In oktober vond de trekking plaats van de 50e Zonnebloemloterij. Het was als afdeling voor het eerst mogelijk zelf loten te bestellen via een nieuwe online applicatie.
 - Tijdens de verkoopperiode bleken veel Zonnebloemafdelingen héél creatief te zijn in het bedenken van originele acties om loten te verkopen. Zo verkocht afdeling Leersum tijdens het jaarlijkse bloemencorso niet alleen loten, maar ze wonnen ook de 1e prijs met het mozaïek dat zij ter ere van het 70-jarig jubileum van de Zonnebloem hadden gemaakt.
 - Zonnebloemafdeling Scheveningen verkocht tijdens Koningsdag loten én bood lotenkopers de kans om een foto te maken in een heuse Lotus 7-auto.
 - Ook bijzonder was het aanbod van studenten van Studentenvereniging Augustinus in Leiden. Zij wilden voor hun eerstejaarsopdracht van de vereniging loten verkopen. In totaal hebben zij 688 loten verkocht. Dit heeft € 1.032 voor de vier Leidse Zonnebloemafdelingen opgeleverd!
- Uiteindelijk zijn 991.498 loten verkocht met een opbrengst van € 1.982.996,-. Het beoogde resultaat bedroeg € 2.000.000, dus hebben we iets minder opgehaald dan begroot. Wel zijn we blij met de stijging van ruim 5% na een jarenlange daling van telkens circa 5%. In dat opzicht is verdedigbaar dat we 10% hoger uit zijn gekomen dan wanneer er geen hogere afdracht was voor de afdeling.
- De online lotenomzet is gegroeid met 22,8% tot 15.151 loten. Dit komt vooral door de persoonlijke lotenverkooppagina's. Hiermee zijn 11.472 loten verkocht door 273 mensen, een groei van 39% t.o.v. 2018. De stijging zit hem in het gemiddeld aantal loten per pagina. Het aantal verkopers is gestegen van 227 naar 273 (+ 20%).
- Twaalf tuinders in Westland hebben zich verenigd in het collectief Sunsation Sunflower en via meerdere kanalen 100.000 zonnebloemen ter verkoop aangeboden in de periode van april t/m augustus. Van elke verkochte plant ging één euro naar de Zonnebloem.
 - Via haar leverancier Royal Lemkes kocht ALDI Nederland 45.000 planten en met nog een donatie van € 5.000 van de Royal Lemkes Foundation kreeg de directeur van de Zonnebloem een cheque van € 50.000 overhandigd.
 - Zonnebloemafdelingen hebben gezamenlijk ruim 7.000 planten verkocht en mochten ook zelf voor elke verkochte plant € 1,00 houden.
 - Via de webshop zijn nog zo'n 100 planten verkocht.
 - Tijdens de opnames van RTL4 Rob's Grote Tuinverbouwing verkocht de afdeling Nieuwegein de speciale Sunsation Sunflower-actiezonnebloem in combinatie met de Zonnebloemloten. Dat deden

de afdelingen in het Westland ook tijdens de drukbezochte Kom in de Kas-dagen.

- Tijdens het Goed Geld Gala van de VriendenLoterij kreeg de vereniging een cheque van € 932.373. Van dit bedrag werd voor € 200.000 meegespeeld met geoormerkte loten. Deze financiële bijdrage gaat traditiegetrouw naar het organiseren van onze vaarvakanties met MPS de Zonnebloem.
- Er zijn twee campagnes geweest om voor de Zonnebloem geoormerkte loten van de VriendenLoterij te werven en daarmee zijn in totaal 6.000 loterijleden geworven.
- In het voorjaar van 2019 zijn 527 donateurs geworven, waarvan 496 structurele (maand) met een gemiddelde maandwaarde ruim € 8 en 31 eenmalige donateurs met een gemiddelde waarde van € 5.
- In het najaar is voor straatwerving een nieuw bureau in de arm genomen. Dit bureau heeft na de opstart nog 32 donateurs geworven met een gemiddelde maandwaarde van € 6.
- Verder was er nog een 'Trossen los'- campagne om Scheepsmaatjes (donateurs die specifiek het vakantieschip steunen) te werven. 156 nieuwe Scheepsmaatjes geven gemiddeld € 6 per maand.
- Inactie.zonnebloem.nl is een platform dat vrijwilligers, deelnemers en derden de mogelijkheid biedt om te crowdfunden. Enkele mooie acties zijn:
 - Leden van Triton – de Utrechtse studentenroeivereniging – roeiden voor de Zonnebloem de zware Ringvaart Regatta van 100 km. Deze staat bekend als de langste onafgebroken roeimathon ter wereld. Voor deze respectabele prestatie haalde het team het evenzeer respectabele bedrag van € 1.400 op.
 - Beduri Khadim is al jarenlang betrokken bij de Zonnebloem. Hij heeft 4 x 50 km gelopen in de Vierdaagse van Nijmegen en daarmee geld opgehaald voor de Zonnebloem zodat mensen met een lichamelijke beperking ook op pad kunnen.
 - De moeder van Frank Broekhuizen heeft zich jaren met veel plezier als vrijwilliger ingezet voor de Zonnebloem. Ze sprak hier altijd vol enthousiasme over. Helaas is zij 4 jaar geleden plotseling overleden. Nu Frank net is gestart als zzp'er wilde hij graag via zijn bedrijf het werk van zijn moeder voortzetten door middel van financiële steun. Bedrijven kunnen hem inhuren als Finance

Professional en per uur dat hij werkzaam is bij zijn opdrachtgevers ging er € 1,00 naar de Zonnebloem.

Geleerde lessen

- Het 'Kom in actie-platform' werd in 2016 gelanceerd (inactie.zonnebloem.nl) om de mogelijkheid te bieden te crowdfunden. Door derden wordt het platform nog wel gebruikt voor enkele aardige acties, maar van de Zonnebloem maakte in 2019 geen afdeling of werkgroep er – succesvol – gebruik van.
- Afgelopen jaar was een flinke sprong in het diepe voor de loterij. We zijn gestopt met twee vaste partners waarmee we al jaren samenwerkten voor de afhandeling van de bestellingen. Ook werd er overgestapt naar een andere online leverancier, hetgeen consequenties had voor de online verkoop, registratie en uitslag. Daarnaast is de regio er in het bestelproces tussenuit gehaald waardoor er geen 120 maar 1.000 contactpersonen kwamen. Het bestel- en retourproces en de trekking zijn gedigitaliseerd. Dit alles resulteerde in een intensief loterijjaar met continu bijsturen en improviseren.
- De opbrengst uit de lotenverkoop was € 1.982.996 terwijl € 2.000.000 was begroot. We hebben dus iets minder opgehaald dan begroot.

Blik op de toekomst

Het vermogen dat door de afdelingen wordt beheerd, is verder toegenomen. De Audit Commissie heeft met klem geadviseerd na te denken hoe dit vermogen kan worden aangewend voor de doelstelling van de vereniging zodat het ten goede komt aan onze doelgroep.

4.2 Financieel beleid

Uitgangspunten voor het financieel beheer zijn transparantie, verantwoording en verantwoordelijkheid en zorg voor continuïteit. Het financieel beleid van de Zonnebloem bestaat uit vermogensbeleid, beleggingsbeleid, prijsbeleid en interne financiering. De kaders hiervoor zijn beschreven en vastgelegd.

Vermogensbeleid

Instellingen met een CBF-erkenning zijn via de normen van de erkenningsregeling gehouden aan de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen' van Goede Doelen Nederland. Conform deze richtlijn vormt de Zonnebloem alleen reserves met een vooraf bepaalde bestemming. Daarnaast mag ze een continuïteitsreserve hebben van maximaal anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

Aansluitend op de richtlijn 'Financieel Beheer Goede Doelen' van Goede Doelen Nederland heeft het bestuur van de Zonnebloem besloten om deze norm voor maximale hoogte van de continuïteitsreserve voor de Zonnebloem over te nemen. Op basis van de realisatie over 2019 volgt hieruit per 31 december 2019 een continuïteitsreserve van maximaal bijna € 22,7 miljoen. De werkelijke continuïteitsreserve per 31 december 2019 bedraagt € 22,6 miljoen.

Verantwoord beleggingsbeleid

Tussen de ontvangst van middelen en de daadwerkelijke besteding kan enige tijd verstrijken. In de tussenliggende periode wil de Zonnebloem deze middelen zorgvuldig en transparant beheren. Als ze langere tijd ter beschikking staan, worden ze risicomijdend belegd door een vermogensbeheerder met langjarige beleggingservaring. Zo kan een beter rendement worden behaald dan met het passief volgen van een strategische asset-mix mogelijk is. De beleggingshorizon bedraagt meer dan tien jaar, waarbij in totaal niet meer dan 20% in zakelijke waarden (aandelen) mag worden belegd.

De Zonnebloem heeft een maatschappelijke verantwoordelijkheid en die dient ook in het beleggingsbeleid van de vereniging zichtbaar te zijn. In 2010 heeft de Zonnebloem verantwoord beleggen ingevoerd in het totale vermogensbeheer. Dit beheer

wordt uitbesteed aan F. van Lanschot Bankiers N.V. (hierna Van Lanschot). Het beheer voldoet aan de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen'.

Gekozen is voor een duurzaam beleggingsproces, waarin naast financiële data, ook niet-financiële (duurzame) data worden meegewogen. De fondsen van Van Lanschot beleggen niet in ondernemingen die in strijd handelen met 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen'. De richtlijn bestaat uit basisrichtlijnen én aanvullende richtlijnen. De basisrichtlijn adviseert instellingen om beleggingen te onderzoeken op schending van onder andere mensenrechten, corruptie, en bescherming van het milieu. De aanvullende richtlijn is opgesteld voor organisaties die strengere duurzaamheidscriteria in het beleggingsbeleid toe willen passen. Deze richtlijn omvat verdergaande uitsluiting van bedrijven die bijvoorbeeld betrokken zijn bij kernenergie, alcohol, tabak, proefdieren, pornografie, en genetische modificatie. Periodiek wordt het beleggingsuniversum gescreend door een extern dataprovider op overtreding van de richtlijn.

De afspraken over beheer, asset-mix en richtlijnen met betrekking tot de aandelen en vastrentende waarden waarin mag worden belegd, zijn vastgelegd in een vermogensbeheerovereenkomst. Periodiek vindt overleg plaats waarbij Van Lanschot verantwoording aflegt over het naleven van de afspraken en de performance van de portefeuilles.

Prijsbeleid en interne financiering

De Zonnebloem voert een uniform prijsbeleid. Deelnemers betalen marktconforme prijzen voor de deelname aan Zonnebloemactiviteiten. En vrijwilligers worden niet financieel belast, zij betalen zelf geen bijdragen voor deelname aan activiteiten en worden gestimuleerd om gemaakte onkosten te declareren.

De interne financiering beschrijft de regelingen op het gebied van de geldstromen en administratieve processen tussen de afdelingen onderling en tussen de afdelingen en de vereniging nationaal. We hebben het dan over de verdeling van donateursgelden, de opbrengsten van de loterij, de kosten en bijdragen voor workshops, de verzekeringen en dergelijke. Het is van belang dat de hoeveelheid geldstromen tussen alle verenigingsorganen zo klein mogelijk is. Belangrijk is ook dat de regelingen die daarbij horen niet ingewikkelder zijn dan nodig en zoveel mogelijk gestroomlijnd worden.

Met ingang van 2019 is het nieuwe financieel beleid van kracht dat in 2018 is goedgekeurd. De veranderingen in het financieel beleid moeten ertoe leiden dat afdelingen vanaf 1 januari 2019 meer 'loon naar werken' krijgen. Volgens het nieuwe beleid krijgen lokale afdelingen vanaf 2019 € 1,50 per verkocht lot van € 2,00 (was meestal € 0,60). Voor elke donateur die in het postcodegebied van de regio woont, ontvangt de regio € 2,00 (was € 2,85 voor de lokale afdeling en € 0,25 voor de regio). De Regionale Vergadering, die uit afgevaardigden van de lokale afdelingen bestaat, stelt vast hoe het hen toekomende donateursgeld binnen de regio wordt verdeeld. Eigenlijk was 2019 een tussenjaar: de afdracht van het lotengeld ging al volgens het nieuwe beleid, maar de afdracht van de donateursgelden ging nog volgens het oude beleid aangezien afdelingen deze bedragen jaarlijks achteraf ontvangen. In de praktijk betekende dit dat afdelingen een maximale afdracht kregen.

Auditcommissie

De Auditcommissie staat het Nationaal Bestuur en de Nationale Vergadering bij in de uitoefening van het financiële toezicht. De commissie bestaat uit twee leden van het Nationaal Bestuur, onder wie het bestuurslid met het aandachtsgebied financiën, drie leden van de Nationale Vergadering en twee externe leden. Rol en taak van de commissie zijn opgenomen in een reglement. De Auditcommissie kwam in 2019 drie keer bijeen.

Stimulering

Afdelingen hebben in 2019 in totaal ruim 205 vakanties georganiseerd volgens het nieuwe vakantieconcept. Deze afdelingen hebben voor de dekking van een deel van deze kosten in totaal € 409.000 ontvangen uit het

stimuleringsfonds. Van externe (vermogens)fondsen hebben afdelingen ook nog € 69.000 ontvangen aan stimuleringsbijdragen.

Afdelingen die te weinig inkomsten hebben om voldoende activiteiten te organiseren, kunnen ook een beroep doen op het Stimuleringsfonds van de Zonnebloem. Dat geldt ook voor afdelingen die willen groeien door het aanbod verder uit te breiden met vernieuwende activiteiten en/of nieuwe deelnemers te bereiken, maar daarvoor niet voldoende geld hebben. In 2019 zijn 8 aanvragen gehonoreerd (2018: 8). Het uitgekeerde bedrag bedraagt € 9.490 (2018: € 29.000). In 2019 hebben 2 afdelingen in totaal € 550 gestort in het Stimuleringsfonds.

4.3 Financiële positie

Vanuit het oogpunt van transparantie presenteert de Zonnebloem een geconsolideerde jaarrekening, waarin alle Zonnebloementiteiten zijn verenigd. Alle entiteiten zijn statutair gevestigd in Breda. De jaarrekening van de Zonnebloem is opgesteld volgens Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging voor Fondsenwervende Instellingen (RJ 650).

De volgende rechtspersonen zijn in de consolidatie opgenomen:

- Nationale Vereniging de Zonnebloem
- Motorpassagiersschip de Zonnebloem B.V.

Saldo van de baten en lasten

Het saldo van baten en lasten is in 2019 € 4.122.000 positief. Het resultaat is als volgt verdeeld over de verschillende entiteiten:

(x € 1.000)		Resultaat 2019
Nationaal Bureau	3.442	
Afdelingen	676	
Nationale Vereniging de Zonnebloem		4.118
Motorpassagiersschip de Zonnebloem B.V.		4
Saldo van baten en lasten		4.122

Het resultaat 2019 is ruim € 1,0 miljoen hoger dan in 2018. De som van de baten zijn met ruim € 400.000 toegenomen ten opzichte van 2018. De bestedingen aan de doelstelling zijn bijna met € 900.000 toegenomen. De financiële baten zijn bijna € 1,9 miljoen hoger ten opzichte van 2018.

(x € 1.000)	Werkelijk 2019	Werkelijk 2018	Verschil
Totale baten	20.469	20.040	429
Totaal besteed aan de doelstelling	13.577	12.722	855
	6.892	7.318	-426
Totale kosten werving baten	3.408	2.819	589
Kosten beheer en administratie	960	1.191	-231
Financiële baten en lasten	1.598	-253	1.851
Saldo van baten en lasten	4.122	3.055	1.067

Baten

Om inzicht te geven in de ontwikkeling van de totale baten over 2019 volgt hierna een overzicht gebaseerd op de baten over 2019 met ter vergelijking de baten over 2018.

(x € 1.000)	Werkelijk 2019	Werkelijk 2018	Verschil
Baten van particulieren	17.746	17.369	377
Baten van bedrijven	399	388	11
Baten van loterijorganisaties	1.224	817	407
Baten van subsidies van overheden	607	616	-9
Baten van andere organisaties zonder winststreven	326	260	66
Totaal van de geworven baten	20.302	19.450	852
Baten als tegenprestatie voor levering producten	90	521	-431
Overige baten	77	69	8
Totaal van de baten	20.469	20.040	429

Baten van particulieren

De baten van particulieren bestaan hoofdzakelijk uit structurele donateursbijdragen (€ 7,6 miljoen), opbrengst mailingen (€ 1,3 miljoen), opbrengst nalatenschappen (€ 3,7 miljoen), opbrengst loterij (€ 2,1 miljoen) en bijdragen fondsenwerving algemeen - waaronder spontane giften - (1,9 miljoen).

Per saldo zijn de baten van particulieren met ruim € 375.000 miljoen toegenomen ten opzichte van 2018. Deze toename wordt met name veroorzaakt door een stijging van de baten uit nalatenschappen met ruim € 340.000.

De baten uit nalatenschappen bedragen in 2019 € 3.758.000 (2018: € 3.417.000) Het aantal nieuwe dossiers was 74 en het aantal lopende dossiers per 31 december 2019 is 70.

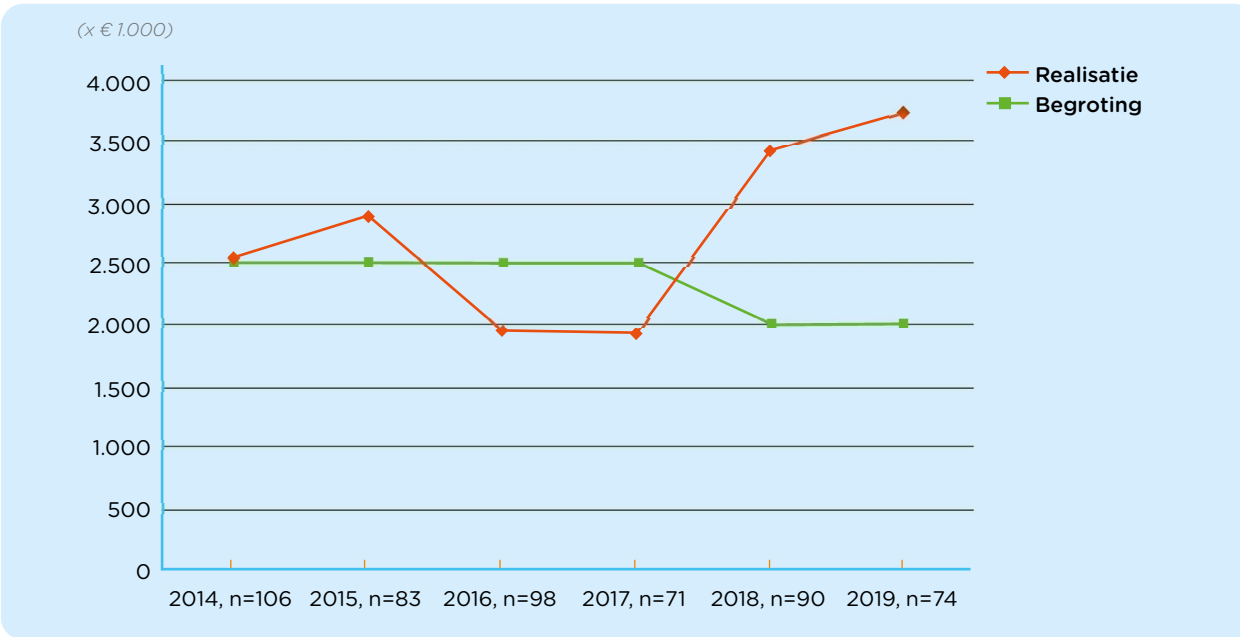

Fig. 1. Jaarlijkse ontwikkeling baten uit nalatenschappen en jaarlijks aantal ontvangen nalatenschappen

Baten van loterijorganisatie

De stijging van de baten van loterijorganisatie (betreft niet de Zonnebloemloterij) wordt veroorzaakt doordat het aantal geoormerkte deelnemers aan de VriendenLoterij is toegenomen als gevolg van wervingsacties eind 2018 en begin 2019. Ook heeft de Zonnebloem in 2017 een bijdrage van € 574.000 ontvangen van de VriendenLoterij ten behoeve van het project toegankelijkheid. Hiervan is een gedeelte ad € 291.000 dat in 2019 daadwerkelijk is besteed verantwoord onder de baten over 2019.

Bestedingen

De som van de lasten is in 2019 met € 1,2 miljoen toegenomen ten opzichte van 2018 maar daarmee nog steeds bijna € 1,4 miljoen lager dan begroot over 2019.

(x € 1.000)	Werkelijk 2019	Werkelijk 2018	Verschil
Besteed aan de doelstelling	13.577	12.722	855
Kosten werving en baten	3.408	2.819	589
Kosten beheer en administratie	960	1.191	-231
	17.945	16.732	1.213

Bestedingen aan doelstelling

De bestedingen aan doelstelling hebben betrekking op:

(x € 1.000)	Werkelijk 2019	Werkelijk 2018	Verschil
Voorlichting, bewustwording en eigen activiteiten	2.239	2.118	121
Vrijwilligersondersteuning, bezoekwerk en activiteitenbegeleiding	4.509	4.370	139
Vakanties	2.719	2.455	264
Evenementen	4.110	3.779	331
	13.577	12.722	855

De bestedingen aan doelstelling zijn in 2019 met ruim € 850.000 toegenomen ten opzichte van 2018. Dit wordt onder andere veroorzaakt door hogere bestedingen (€ 264.000) aan vakanties mede doordat in 2019 door afdelingen met veel succes meer afdelingsvakanties zijn georganiseerd (205 vakanties) dan begroot (150 vakanties). De stijging van de bestedingen aan evenementen wordt met name veroorzaakt door een stijging van de bestedingen door afdelingen aan georganiseerde activiteiten.

Totaal kosten werving baten

De totale kosten voor de werving van baten zijn met bijna € 600.000 toegenomen ten opzichte van 2018 door extra behoud- en wervingskosten van donateurs (€ 220.000). Daarnaast zijn de kosten met betrekking tot nalatenschappen € 88.000 hoger door hogere promotie- en juridische kosten ten opzichte van voorgaand jaar. De werkelijke kosten waren € 222.000 lager dan begroot doordat het budget voor werving nieuwe donateurs niet volledig besteed is omdat enerzijds op het nationaal bureau te weinig capaciteit (personeel) was en anderzijds omdat een straatwervingsbureau de opdracht, om nieuwe donateurs te werven, in september teruggaf vanwege het feit dat ze geen personeel konden krijgen en dus niet de capaciteit hadden om voor ons te werven.

Het percentage ‘Wervingskosten als % van de totale baten’ (wervingskosten gedeeld door de geworven baten) bedraagt 16,8% (2018: 14,5%). Het percentage ‘Wervingskosten als % van de totale lasten’ (wervingskosten gedeeld door de totale baten) bedraagt 19,0% (2018: 16,9%).

Kosten beheer en administratie

Hieronder vallen alle kosten die de organisatie maakt voor de (interne) beheersing en administratie, die niet toe te rekenen zijn aan de doelstelling of aan de werving van baten. De kosten beheer en administratie zijn met € 231.000 afgenomen ten opzichte van 2018. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een afname van formatie m.b.t. deze werkzaamheden. De werkelijk kosten beheer en administratie zijn € 53.000 hoger dan begroot in 2019.

Financiële baten en lasten

Het resultaat van de financiële baten en lasten over 2019 bedraagt € 1.598.000 positief. Dit komt neer op een gerealiseerd rendement van 9,72%. Dit wordt met name veroorzaakt door positieve ontwikkelingen op de beurs in 2019. Gemiddeld is over de afgelopen 5 jaar een rendement gehaald van 3,62%.

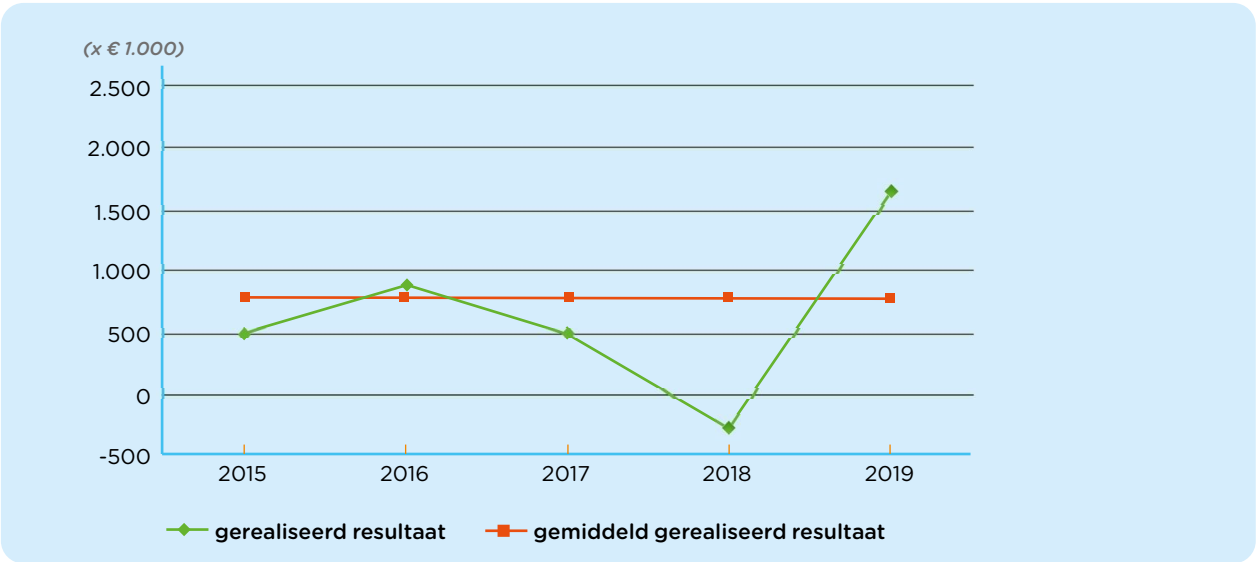

Fig. 2 ontwikkeling van financiële baten en lasten (* € 1.000)

(x €1.000)	2019	2018	2017	2016	2015
Rente uit spaarrekeningen en deposito's	1	2	15	40	74
Rentes uit obligaties	-	-	-	-	-
Rentelasten	-	-	-	-	-
Subtotaal rentebaten en lasten	1	2	15	40	74
Dividend	183	169	179	272	403
Gerealiseerde koersresultaten	191	229	38	326	428
Ongerealiseerde koersresultaten	1.268	-610	150	351	-362
Subtotaal koersresultaten	1.459	-381	188	677	66
Totaal financiële baten en lasten	1.643	-210	382	989	543
AF: kosten van beleggingen	45	43	42	48	21
Netto beleggingsresultaat	1.598	-253	340	941	522
Gemiddeld belegd vermogen in jaar	16.443	15.781	15.752	17.527	21.072
Rendement uit beleggingen	9,72%	-1,60%	2,16%	5,37%	2,48%
Gemiddeld jaarlijks rendement in 5 jaar (%)	3,62%				

Bestedingsratio

De bestedingsratio's geven de verhouding weer tussen de bestedingen aan de doelstelling en de baten en lasten. De Zonnebloem streeft naar een zo hoog mogelijke bestedingsratio's, maar met een minimum van 75% voor bestedingsratio 1.

Bestedingsratio I (Doelbesteding als % van de totale lasten)

Bestedingsratio II (Totale lasten als % van de totale baten)

Bestedingsratio I bedraagt 75,7% (2018: 76,0%).

Bestedingsratio II bedraagt 87,7% (2018: 83,5%).

4.4 Interne beheersing

Voor een goede interne beheersing is het goed inrichten en structureren van de administratieve organisatie en de interne beheersing een voorwaarde. Hiertoe behoren onder meer de werking van de interne risicobeheersings- en beheersmaatregelen en de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de accountant.

Risicomanagement

Voor een goededoelenorganisatie vormt reputatieschade een belangrijk risico. Negatieve publiciteit over de eigen organisatie, maar ook van elk ander goed doel in Nederland, terecht of onterecht, kan zijn weerslag hebben op de goede naam en faam van een goed doel. Met consequenties voor de relatie met deelnemers, vrijwilligers en donateurs. De Zonnebloem werkt hard aan de optimalisering van integraal risicomanagement. Op basis van een omgevingsanalyse en de marktpositie worden vooral strategische en operationele risico's beschreven en beoordeeld op de mate waarin de Zonnebloem bereid is deze risico's al dan niet af te dekken. In onderstaand overzicht worden ook de maatregelen beschreven die zijn getroffen om de voornaamste risico's en onzekerheden te beheersen.

Beoordeling risico's

Om alle risico's te beoordelen en te vergelijken, worden de risico's gewogen op basis van een schatting van de kans dat deze kans zich voordoet en een schatting van de impact van de gevolgen op het behalen van de doelstellingen van de organisatie. De impact is niet alleen gebaseerd op de financiële consequenties voor de organisatie, maar ook op de reputatie van de Zonnebloem. Er is onderscheid gemaakt tussen risico's waarop kan worden gestuurd en risico's waarop niet kan worden gestuurd, maar die wel kunnen worden beïnvloed.

Risicobeheersing en interne controle

Onder andere de volgende beheersingsinstrumenten zijn reeds operationeel:

- financiële rapportages op maand-, kwartaal- en jaarbasis;
- voortgangsrapportages op kwartaal- en jaarbasis;
- treasurybeleid;
- periodieke privacy audit;
- convenant horizontaal toezicht;
- autorisatiematrix voor het aangaan van betalingen en verplichtingen;
- periodieke bespreking van de financiële resultaten en plannen met Audit Commissie en Nationaal Bestuur;
- opvolgen van de aanbevelingen uit de Managementletter van de accountant;
- periodieke controles bankmutaties afdelingen;
- gedragscode en belanghebbendenreglement.

	Beheersingsmaatregel	Risico-bereidheid	Impact	Waarschijnlijkheid
Strategische risico's				
Imagoschade als gevolg van een incident intern of extern. Een incident kan van alles zijn (fysiek ongeluk, fraude, datalek, maar ook negatieve publiciteit van collega-goed doel). Inherent aan het woord is dat de gebeurtenis onvoorzien en storend is en het is van groot belang alles te doen om incidenten te voorkomen en processen op orde te hebben.	- Op het schip periodieke calamiteitenoefening - Selectiecriteria externe partijen (compliant) - Diverse verzekeringen - Procedures en richtlijnen - Vertrouwenspersonen - Aanstellen van functionaris Gegevensbescherming a.i. (AVG) en functionaris ICT Beveiliging op projectbasis - Afdeling online voor snelle reactie op social media - Afdeling communicatie (o.a. woordvoerder) - Alle medewerkers als ambassadeur van de Zonnebloem bij incidenten	●	●●●	●●
Onderbezetting van activiteiten, evenementen en vakanties door spanning tussen het aanbod van de Zonnebloem en de vraag van deelnemers. Het is zaak wensen en verwachtingen van deelnemers goed te monitoren	- Actieve aandacht voor werving en het behouden van vrijwilligers - Deskundigheidsbevordering - Goede selectie en intake nieuwe vrijwilligers - Functioneringsgesprekken	●●	●	●
Operationele risico's				
Onderbezetting van activiteiten of vakanties door onvoldoende beschikbaarheid van gekwalificeerde vrijwilligers, waaronder verpleegkundigen en verzorgende vrijwilligers. Alles valt of staat met de beschikbaarheid van vrijwilligers, bij vakanties specifiek van verpleegkundigen met juiste BIG-registratie.	- Actieve aandacht voor werving en het behouden van vrijwilligers. - Deskundigheidsbevordering - Betere selectie en intake nieuwe vrijwilligers. - Functioneringsgesprekken.	●	●	●
Financiële risico's				
Discontinuïteit: baten en lasten niet in verhouding Geld wordt gegeven door donateurs om te worden uitgegeven en soms wordt gewerkt met een negatieve begroting om te voorkomen dat reserves groeien. Echter, baten en lasten moeten in balans blijven.	- Planning & control-cyclus (opstellen begroting, analyse realisatie t.o.v. werkelijkheid, analyseren verschillen, tussentijds bijsturen) - Aanhouden van flexibel personeelsbestand - Aanhouden continuïteitsreserve om negatieve resultaten te dekken	●	●●●	●
● Laag ●● Gematigd ●●● Hoog				

	Beheersingsmaatregel	Risico-bereidheid	Impact	Waarschijnlijkheid
Financiële risico's				
Wezenlijke daling waardering activa. Ultimo 2019 bestond de activa hoofdzakelijk, ruim 89%, uit materiële vaste activa, effecten en liquide middelen. Voor het kunnen blijven uitoefenen van haar activiteiten is het van belang dat de vereniging over deze activa, waaronder MPS de Zonnebloem, kan blijven beschikken	- Materiële activa, waaronder het onroerend goed en de schepen, zijn verzekerd - Bestemmingsreserve voor de vervanging van MPS - In het beleggingsstatuut zijn de voorwaarden voor de vermogensbeheerder opgenomen. Statuut gaat uit van een defensief beleid - De liquide middelen zijn nagenoeg geheel ondergebracht bij Nederlandse systeembanken	●	●●●	●
Frauderisico's - risico van onrechtmatige onttrekkingen van geld en/of goederen aan de organisatie; - risico dat personen de financiële verslaggeving gebruiken om daar beter van te worden. Alle 1.018 lokale en 101 regionale afdelingen hebben een eigen bankrekening en beheren een deel van het Zonnebloem-geld. De kans dat iemand fraudeert is door de sociale en reële controle niet groot, maar niet ondenkbaar. In 2019 zijn geen nieuwe misstanden bekend geworden. Zeven kwesties uit voorgaande jaren zijn afgerond. Dit zijn veelal langlopende dossiers; er staan nog 3 dossiers open eind 2019.	- Frauderisico maakt deel uit van permanente systeem dat gericht is op het onderkennen van bedrijfsrisico's - AO/IB is ingericht om deze risico's te mitigeren bijvoorbeeld d.m.v.: • periodieke (onaangekondigde) controle van geldstromen binnen de gehele organisatie; • elke maand beoordeelt de afdeling P&C tussentijdse rapportage volgens de financiële administratie • de jaarrekeningen worden door extern accountant gecontroleerd • workshops voor leden van kascommissies door financieel deskundigen - Er wordt te allen tijde aangifte gedaan bij de politie bij het vermoeden van fraude - De wijze waarop de structuur van de organisatie is ingericht (toezichthoudend orgaan / kascommissie) aangebrachte functiescheidingen; - Beloningen werknemers zijn niet gekoppeld aan de resultaten volgens financiële verslaggeving	●	●	●
Risico's van onbekendheid met financieel beleid dat kaders biedt voor het zelf werven, uitgeven en beheren van een deel van het vermogen door vrijwillige penningmeesters en/of afdelingsbesturen. Lokale en regionale afdelingsbesturen hebben een grote vrijheid van handelen binnen de kaders van beleid en statuten. Onbekendheid met het beleid en de statuten maakt dat de kaders onduidelijk zijn en dat kan leiden tot ongewenste acties	- Inrichting van AO/IB - Inzicht in Zonboek - Lokale monitoring door districtshoofden - Deskundigheidsbevordering	●●	●	●●
● Laag ●● Gematigd ●●● Hoog				

	Beheersingsmaatregel	Risico- bereidheid	Impact	Waarschijnlijk- heid
Technologische risico's				
Voordoen van calamiteit door afhankelijkheid van IT-omgeving waardoor data verloren raakt of de activiteiten van de vereniging niet uitgevoerd kunnen worden.	- IT-beheersingsomgeving ingericht (o.a. back-up en recovery maatregelen) - Daar waar nodig zijn deskundige externe partijen ingeschakeld - Scholing medewerkers - Calamiteitenplan	●	●●●	●
Compliance risico's				
Niet voldoen aan Erkenningregeling CBF (onderdeel van validatiestelsel). Keurmerk is een belangrijk kwaliteitsmerk voor een goed doel. Het verlies van het keurmerk zal een grote invloed hebben op de fondsenwervende activiteiten en daarmee de beschikbare middelen voor het uitvoeren van de activiteiten in het kader van de doelstelling schaden.	- Inrichten vereniging conform de regelingen - Periodieke toetsing intern en door deskundige externe partijen	●	●●●	●
Niet voldoen aan AVG Verwerking persoonsgegevens gaat vooral digitaal en bestanden worden opgeslagen in de 'cloud'. De verwachte impact op reputatie is aanzienlijk.	- Functionaris Gegevensbescherming a.i. aangesteld, heeft implementatieplan en protocols opgesteld en ziet toe op uitvoering en borging - Functionaris ICT Beveiliging op projectbasis aangesteld	●	●●●	●●
Fiscaal niet voldoen aan relevante (fiscale) wet- en regelgeving alsmede richtlijnen. Het niet voldoen van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving alsmede richtlijnen kan mogelijk imagoschade, boetes en juridisch procedures tot gevolg hebben.	- Periodieke bijstand van externe adviseurs - Periodiek onderhoud met de Belastingdienst in het kader van horizontaal toezicht - Deelname aan diverse netwerken (o.a. Goede Doelen Nederland en SNL) - Wijze waarop de structuur van de organisatie is ingericht (o.a. toezichthoudend orgaan / adviesorganen)	●	●●	●
Human capital risico's Nationaal bureau				
Onvoldoende in staat gekwalificeerd personeel te contracteren, waardoor functies (tijdelijk) niet ingevuld kunnen worden en de activiteiten op het Nationaal bureau, niet (tijdig) uitgevoerd worden met mogelijk gevolgen voor de activiteiten gericht op de doelstelling. De oorzaak hiervan wordt deels veroorzaakt doordat voor sommige specialisaties Breda als locatie een handicap vormt. Hierdoor bestaat het risico van hogere wervingskosten of genoeg nemen met een second best.	- Marktconforme arbeidsvoorwaarden	●	●●	●
● Laag ●● Gematigd ●●● Hoog				

Accountant

Het jaarrekeningentraject werd afgesloten met een goedkeurende controleverklaring van Deloitte Accountants B.V.

5 Jaarrekening

5.1 Balans per 31 december 2019

ACTIVA (x € 1.000, na bestemming saldo van baten en lasten)		31-12-2019	31-12-2018
1	Immateriële vaste activa		
	Bedrijfsmiddelen	97	227
	Direct in gebruik voor de doelstelling	916	1.552
		1.013	1.779
2	Materiële vaste activa		
	Bedrijfsmiddelen	1.885	2.108
	Direct in gebruik voor de doelstelling	6.245	6.655
		8.130	8.763
3	Voorraad direct beschikbaar voor de doelstelling	32	30
4	Vorderingen en overlopende activa	4.879	3.146
5	Effecten	17.246	15.639
6	Liquide middelen	18.708	17.005
	Totaal	50.008	46.362

PASSIVA (x € 1.000, na bestemming saldo van baten en lasten)		31-12-2019	31-12-2018
7	Reserves en fondsen		
	Reserves		
	- Continuïteitsreserve	22.626	21.855
	- Bestemmingsreserves	25.561	22.111
		48.187	43.966
	Fondsen		
	- Bestemmingsfondsen	322	421
	Totaal reserves en fondsen	48.509	44.387
8	Voorzieningen	61	75
9	Kortlopende schulden	1.438	1.900
	Totaal	50.008	46.362

5.2 Staat van baten en lasten

(x € 1.000)		Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
BATEN					
1	Baten van particulieren	15.667	17.746	15.747	17.369
2	Baten van bedrijven	425	399	405	388
3	Subsidies van loterijorganisaties	1.000	1.224	629	817
4	Rentebaten van subsidies van overheden	660	607	683	616
5	Baten van andere organisaties zonder winststreven	900	326	330	260
	Som van de geworven baten	18.652	20.302	17.794	19.450
6	Baten als tegenprestatie voor levering producten	10	90	45	521
7	Overige baten	68	77	74	69
	Som van de baten	18.730	20.469	17.913	20.040
LASTEN					
Besteed aan doelstelling					
8	Voorlichting/bewustwording, eigen activiteiten	2.686	2.239	2.958	2.118
9	Vrijwilligersondersteuning, bezoekwerk en activiteitenbegeleiding	4.960	4.509	4.731	4.370
10	Vakanties	3.492	2.719	3.184	2.455
11	Evenementen	4.203	4.110	3.934	3.779
	Som besteed aan doelstelling	15.341	13.577	14.807	12.722
12	Wervingskosten	3.947	3.408	3.630	2.819
	Kosten beheer en administratie	1.067	960	907	1.191
	Som van de lasten	20.355	17.945	19.344	16.732
	Saldo voor financiële baten en lasten	-1.625	2.524	-1.431	3.308
	Saldo financiële baten en lasten	288	1.598	289	-253
	Saldo van baten en lasten	-1.337	4.122	-1.142	3.055
Bestemming saldo					
Toevoeging / onttrokken aan:					
Besteedbaar vermogen:					
	- Continuïteitsreserve	-2.193	771	-1.872	3.104
	- Bestemmingsreserves	856	3.450	730	-311
Vastgelegd vermogen					
	- Bestemmingsfondsen	-	-99	-	262
	Saldo van baten en lasten	-1.337	4.122	-1.142	3.055
Kengetallen					
Doelbesteding als % van de totale lasten					
		75,4%	75,7%	76,5%	76,0%
Wervingskosten als % van de totale lasten					
		19,4%	19,0%	18,8%	16,9%
Kosten beheer en administratie als % van de totale lasten					
		5,2%	5,3%	4,7%	7,1%
	Totaal	100,0%	100%	100,0%	100%
Totale lasten als % van de totale baten					
		108,7%	87,7%	108,0%	83,5%
Wervingskosten als % van de geworven baten					
		21,2%	16,8%	20,4%	14,5%

5.3 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die in de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en van het gebruik dat van deze geldmiddelen is gemaakt. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De kasstromen hebben zowel betrekking op de posten van de balans als op de staat van baten en lasten. Door de samenvoeging en eliminatie van posten in de balans en staat van baten en lasten is er geen direct zichtbare relatie met het kasstroom.

(x €1.000)		2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		4.122	3.055
Aanpassingen voor:			
afschrijvingen		1.676	1.745
voorziening		-14	3
		1.662	1.748
Veranderingen in werkkapitaal			
mutatie voorraad		-2	5
mutatie vorderingen		-1.733	-423
mutatie schulden		-462	-203
		-2.197	-621
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
investerings		-277	-338
desinvestering in materiele vaste activa		-	47
aan- en verkopen beleggingen		-1.607	283
		-1.884	-8
Mutatie liquide middelen		1.703	4.174
Controle mutatie liquide middelen			
Stand 1-1		17.005	12.831
Stand 31-12		18.708	17.005
Mutatie geldmiddelen		1.703	4.174

5.4 Algemene toelichting

Activiteiten

Nationale Vereniging de Zonnebloem staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40281159 en is statutair gevestigd te Breda. De vereniging stelt zich ten doel, met name door de inzet van vrijwillig(st)ers, het welzijn te bevorderen van en hulp te bieden aan langdurig lichamelijk zieken, lichamelijk gehandicapten en lichamelijk hulpbehoevende ouderen - vooral diegenen onder hen die dreigen te vereenzamen.

Groepsverhoudingen

Nationale Vereniging de Zonnebloem staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen.

De in de consolidatie begrepen rechtspersonen zijn:

- Nationale Vereniging de Zonnebloem (100%);
- Motorpassagiersschip de Zonnebloem B.V. (100%);

Alle rechtspersonen zijn statutair gevestigd te Breda op de Zorgvlietstraat 491.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Nationale Vereniging de Zonnebloem zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Nationale Vereniging de Zonnebloem.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

5.5 Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de voorschriften van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving voor Fondsenwervende Instellingen (RJ650), zoals gepubliceerd door de Nederlandse Raad van Jaarverslaggeving.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit van de activiteiten

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden), als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost van de ‘Grondslagen voor de waardering van activa en passiva’. Nationale Vereniging de Zonnebloem kent geen afgeleide financiële instrumenten.

Valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, de functionele valuta van de B.V.

5.6 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals hieronder nader is gespecificeerd.

• Software	20,0% - 25,0%
• Websites	20,0% - 25,0%
• Zonboek en afdelingsadministratie	20,0% - 25,0%

De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

• Casco motorpassagiersschip	3,3% - 10,0%
• Inventaris en meubilair motorpassagiersschip	10,0% - 20,0%
• Dek- en vloerbedekking, hard- en software motorpassagiersschip	20,0%
• Casco rondvaartboot	5,0%
• Installaties rondvaartboot	10,0%
• Inrichting/inventaris rondvaartboot	20,0% - 25,0%
• Pand	2,5 %
• Kantoorinventaris	10,0% - 20,0%
• Hard- en software	20,0% - 33,3%
• Websites	20,0% - 25,0%
• Zonboek en afdelingsadministratie	20,0% - 25,0%
• Vakantiemateriaal	12,0% - 25,0%
• Promotiemateriaal	20,0%

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Vorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraden grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van fifo. De voorraden handelsgoederen worden individueel gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs benaderen de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Effecten

De ter beurze genoteerde aandelen en obligaties behoren tot een handelsportefeuille en worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum, waarbij zowel ongerealiseerde als gerealiseerde waardeveranderingen direct in de staat van baten en lasten worden verantwoord.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Reserves en fondsen

De reserves en fondsen van de vereniging zijn ingedeeld in drie categorieën.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is het gedeelte van het eigen vermogen waarover zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kan worden beschikt voor het doel waarvoor Nationale Vereniging de Zonnebloem is opgericht. Deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van de vereniging op langere termijn te waarborgen.

Bestemmingsreserves

Aan deze van het vermogen afgezonderde reserves is door de vereniging een in de jaarrekening omschreven bestedingsmogelijkheid gegeven. Deze ligt in het verlengde van de doelstelling van de vereniging.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen zijn een afgezonderd deel van het eigen vermogen waaraan derden een beperkte bestedingsmogelijkheid hebben gegeven. Het bedrag en de doelstelling van de reserves worden in de toelichting op de balans vermeld.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting per balansdatum af te wikkelen.

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Kortlopende schulden

Opgenomen schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

5.7 Grondslagen voor bepaling van het saldo van baten en lasten

Algemeen

Het saldo van baten en lasten wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Voorzienbare verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

De eigen bijdragen van de deelnemers worden in mindering gebracht op de lasten van de betreffende activiteit. De publieksbijdragen worden verantwoord in het jaar waarin de reis begint/in het jaar waarin de reis wordt geboekt. Bij Nationale Vereniging de Zonnebloem vallen beide in het kalenderjaar.

Baten uit nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang voldoende betrouwbaar kan worden vastgesteld op basis van een omschrijving ontvangen van de executeur-testamentair. Hierbij wordt 31 maart 2020 als peildatum gehanteerd voor nalatenschappen waarvan de eerste melding in 2019 of eerder is ontvangen. Bij het vaststellen van de omvang wordt voorzichtigheid betracht, door de verwachte omvang van de bate voor 90% te verantwoorden.

Giften in natura

Giften van een zaak in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Baten van loterijorganisaties

De Zonnebloem is zowel geormerkt als regulier beneficiënt van de Vriendenloterij. De geormerkte inkomsten worden verantwoord in het jaar waarover ze betrekking hebben. De reguliere inkomsten worden verantwoord in het jaar waarin ze door de Vriendenloterij zijn toegezegd. Specifieke ontvangen bedragen voor projecten worden verantwoord in het jaar dat deze besteed worden.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Zonnebloem de condities voor ontvangst kan aantonen.

Afdelingen

Alle opbrengsten van de afdelingen worden verantwoord in het jaar waarin deze ontvangen worden. Uitzondering vormen de bijdragen van de Nationale Vereniging over het boekjaar. Het gaat dan om de afdracht van de donateursgelden. Deze bijdragen worden in het volgende boekjaar door de Nationale Vereniging aan de afdelingen betaald. In de jaarrekening zijn deze bijdragen verantwoord in het jaar dat de Nationale Vereniging deze bijdragen vaststelt. De hieruit volgende schuld aan de afdelingen is opgenomen onder donateursbijdragen boekjaar bij de bestemmingsreserve activiteiten landelijk (2019: € 549.000 en in 2018: € 1.003.000). De door de afdelingen gemaakte kosten van activiteiten en overige kosten worden verantwoord in het jaar dat deze tot uitgaven hebben geleid.

Toelichting kostenverdeling (model C)

Het is belangrijk dat bij de toerekening van de kosten een consistente methodiek wordt gehanteerd. Bij de toerekening van de kosten wordt de Goede Doelen Nederland-aanbeveling ‘Toepassing van richtlijn 650 voor Kosten Beheer & Administratie’ gevolgd.

De Zonnebloem rekent de directe kosten direct toe aan de doelstellingen en aan fondsenwerving. De direct toe te rekenen personeelskosten worden op basis van onderbouwde inschattingen direct toegerekend aan de doelstellingen en aan fondsenwerving.

De indirecte kosten worden aan de hand van verdeelsleutels toegerekend aan de doelstellingen, fondsenwerving en beheer en administratie. De indirecte kosten bestaan uit:

- indirecte personeelskosten;
- huisvestingskosten;
- kantoorkosten;
- afschrijvingen en rente;
- kosten bestuur en toezicht.

De indirecte kosten worden verdeeld op basis van de volgende verdeelsleutels:

- De indirecte personeelskosten van de Directie en Planning & Control worden voor 100% toegerekend aan beheer en administratie;
- De overige indirecte personeelskosten worden toegerekend aan de betreffende afdeling op basis van het aandeel van deze afdeling in het totaal van de verdeelsleutel (salariskosten). Daarbij zijn de salariskosten van Directie, Planning & Control en Ondersteunende Processen de basis voor het aandeel in de kosten van beheer en administratie;
- De huisvestingskosten worden toegerekend op basis van het aantal m2 dat een afdeling in gebruik heeft. Hierbij geldt het aantal m2 van Directie, Planning & Control en Ondersteunende Processen als basis voor het aandeel van de kosten van beheer en administratie;
- De kantoorkosten worden toegerekend op basis van het aantal werkplekken dat een afdeling in gebruik heeft. Hierbij geldt het aantal werkplekken van Directie, Planning & Control en Ondersteunende Processen als basis voor het aandeel van de kosten van beheer en administratie;
- De afschrijvingen worden toegerekend aan de doelstelling waarop de activa betrekking hebben. De algemene afschrijvingen worden verdeeld conform de verdeelsleutels van huisvestingskosten en kantoorkosten;
- De kosten van toezicht en bestuur vallen volledig onder de kosten van beheer en administratie.

Kosten beheer en administratie

Doel van kosten beheer en administratie is om inzicht te geven in de kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratie en die dus niet kunnen worden toegerekend aan de doelstelling of werving van baten. Als percentage worden de kosten van beheer en administratie uitgedrukt in een percentage van de totale lasten. De Zonnebloem hanteert een norm van maximaal 8%. Bij het bepalen van de norm is gekeken naar het verleden en is rekening gehouden met de aard van de organisatie. In 2019 is het percentage beheer en administratie 5,3%.

Wervingskosten als % van de geworven baten

Het percentage wervingskosten als % van de geworven baten ontstaat door de wervingskosten te delen door de som van de geworven baten. In 2019 bedraagt het percentage 16,8%. In 2018 was dit 14,5%.

Bestedingsratio's

Deze ratio's geven de verhouding weer tussen de bestedingen aan de doelstelling en de baten en lasten. De Zonnebloem streeft naar een zo hoog mogelijke bestedingsratio, maar met een minimale omvang van 75%. Het minimum percentage is gebaseerd op een analyse van de huidige kostenstructuur en historische cijfers.

Bestedingsratio I (Doelbesteding als % van de totale lasten).

Bestedingsratio II (Totale lasten als % van de totale baten).

Bestedingsratio I bedraagt 75,7% (2018: 76,0%).

Bestedingsratio II bedraagt 87,7% (2018: 83,5%).

Operational lease

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De Zonnebloem heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij pensioenfonds Zorg en Welzijn. Hiervoor in aanmerking komen werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op pensioen. Dat is afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren.

Op bovenstaande pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan het pensioenfonds betaald door de Zonnebloem. De pensioengrondslag voor het Ouderdomspensioen en het Partnerpensioen is het pensioengevende salaris dat geldt of zou gelden bij een volledige werktijd, verminderd met de AOW-franchise. Het pensioenfonds heeft de ambitie om de opgebouwde pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen te indexeren op basis van de algemene ontwikkeling van de salarissen in de collectieve arbeidsovereenkomsten die gelden voor de aangesloten werkgevers in een bepaald kalenderjaar. Het pensioenfonds besluit elk jaar of, en zo ja in hoeverre, kan worden geïndexeerd, gelet op de financiële situatie en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Het pensioenfonds baseert zich hierbij onder meer op de nominale en de reële dekkingsgraad. Het pensioenfonds kan besluiten een gemiste indexering in te halen, maar een dergelijk besluit heeft geen terugwerkende kracht en leidt niet tot een nabetaling. De indexering wordt gedeeltelijk gefinancierd uit premies en gedeeltelijk uit rendement. De actuele dekkingsgraad lag in december 2019 op 99,2% (december 2018: 97,5%).

5.8 Toelichting op de balans

1 Immateriële vaste activa

(x € 1.000)	Immateriele activa be- drijfsvoering	Immateriele activa doelstelling	Totaal
Aanschafwaarde 1-1-2019	1.618	3.576	5.194
Cumulatieve afschrijvingen per 1-1-2019	-1.391	-2.024	-3.415
Boekwaarde per 1-1-2019	227	1.552	1.779
Mutaties 1-1-2019 t/m 31-12-2019			
Aanschaffingen	13	-	13
Desinvesteringen	-804	-101	-905
Afschrijvingen	-143	-636	-779
Afschrijvingen desinvesteringen	804	101	905
Boekwaarde per 31-12-2019	97	916	1.013
Aanschafwaarde 31-12-2019	827	3.475	4.302
Cumulatieve afschrijvingen per 31-12-2019	-730	-2.559	-3.289
Boekwaarde per 31-12-2019	97	916	1.013
Afschrijvingspercentages	20,0%-25,0%	20,0%-25,0%	

Onder de bedrijfsmiddelen is vooral kantoorsoftware verantwoord.

De immateriële activa direct in gebruik voor de doelstelling hebben met name betrekking op applicaties en software die direct gebruikt worden ten behoeve van het Zonnebloemwerk.

De desinvesteringen hebben betrekking op buiten gebruik gestelde software.

2 Materiële vaste activa

(x € 1.000)	Materiele activa be- drijfsvoering	Materiele activa doelstelling	Totaal
Aanschafwaarde 1-1-2019	5.514	16.689	22.203
Cumulatieve afschrijvingen per 1-1-2019	-3.406	-10.034	-13.440
Boekwaarde per 1-1-2019	2.108	6.655	8.763
Mutaties 1-1-2019 t/m 31-12-2019			
Aanschaffingen	65	199	264
Desinvesteringen	-21	-1.502	-1.523
Afschrijvingen	-288	-603	-891
Afschrijvingen desinvesteringen	21	1.496	1.517
Boekwaarde per 31-12-2019	1.885	6.245	8.130
Aanschafwaarde 31-12-2019	5.558	15.386	20.944
Cumulatieve afschrijvingen per 31-12-2019	-3.673	-9.141	-12.814
Boekwaarde per 31-12-2019	1.885	6.245	8.130
Afschrijvingspercentages	2,5%-33,3%	10,0%-33,3%	

Onder de bedrijfsmiddelen is het kantoorpand in Breda, de kantoorinventaris en de kantoorautomatisering inbegrepen. De verzekerde waarde van het pand ultimo 2019 bedraagt € 5.626.000.

De activa direct in gebruik voor de doelstelling hebben met name betrekking op MPS de Zonnebloem. De verzekerde waarde van het Motorpassagierschip bedraagt ultimo 2019 € 14.750.000.

De investeringen bestaan in 2019 vooral uit investeringen ten behoeve van MPS de Zonnebloem BV, in het kader van ICT (hardware).

3 Voorraad direct beschikbaar voor de doelstelling

De voorraad bestaat uit artikelen bestemd voor verkoopdoeleinden op MPS de Zonnebloem.

4 Vorderingen en overlopende activa

(x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
Nalatenschappen	3.935	2.444
Debiteuren	47	66
Te vorderen omzetbelasting	47	39
Vooruitbetaalde kosten	158	205
Overige vorderingen	692	392
Totaal	4.879	3.146

De post nalatenschappen heeft betrekking op nalatenschappen, waarvan de eerste correspondentie in of voor 2019 is ontvangen en waarvan de omvang per 31 maart 2020 betrouwbaar is te schatten.

De vooruitbetaalde kosten bestaan o.a. uit vooruitbetalingen m.b.t. uitgaven Zonnebloemnieuws in 2020, verzekeringspremies en licenties. Onder de overige vorderingen is onder andere een vordering van € 375.000 op de Vriendenloterij en opbrengst kerstkaarten € 172.000 opgenomen.

5 Effecten

De effectenportefeuille bestaat uit aandelen in fondsen met zakelijke waarden (aandelen) en vastrentende waarden (obligaties). Het beheer van de portefeuille is ondergebracht bij een vermogensbeheerder, die het beheer voert op basis van een beleggingsmandaat. Het gevoerde beleid is risicomijdend, waarbij de normverhouding zakelijk - vastrentend, met een beperkte bandbreedte 80%-20% is. Eind 2019 is de werkelijke verhouding 81,9%-18,1%.

(x € 1.000)	Obligaties 2019	Aandelen 2019	Totaal 2019	Totaal 2018
Balans per 1 januari	12.372	3.267	15.639	15.922
Bij: aankopen	1.445	-	1.445	3.526
	13.817	3.267	17.084	19.448
Af: verkopen en uitlotingen/aflossingen	321	977	1.298	3.429
	13.496	2.290	15.786	16.019
Gerealiseerd koersresultaat	-	192	192	229
	13.496	2.482	15.978	16.248
Mutatie ongerealiseerd koersresultaat	622	646	1.268	-609
Totaal	14.118	3.128	17.246	15.639

Ultimo 2019 zijn obligaties en aandelen in de volgende fondsen verworven:

- Kempen Global Sustainable Equity Fund;

- Kempen (Lux) Sustainable European Smallcap Fund I;

- Kempen (Lux) Euro High Grade Government Fund J;

- Vanguard Euro Gov. Bond Index Fund Plus;
- Vanguard Eurozone Inflation-Linked Bond;

- Kempen (Lux) Euro Sustainable Cr.Fd J;

- Blackrock Inst. Euro Liquidity Premier A

6 Liquide middelen

(x € 1.000)		31-12-2019	31-12-2018
Spaarrekeningen		7.061	5.676
Rekeningen-courant		1.743	2.424
Kassen		8	8
		8.812	8.108
Afdelingen		9.896	8.897
Totaal		18.708	17.005

De middelen op spaarrekeningen zijn vrij opvraagbaar. De gemiddelde rentevergoeding over 2019 (incl. liquide middelen afdelingen) bedraagt minder dan 0,01%. De geldmiddelen van de afdelingen bestaan uit de geconsolideerde saldi van de afdelingen van de Vereniging. De geldmiddelen van de afdelingen staan niet ter vrije beschikking van het nationaal bureau van de vereniging. Het bestuur van een afdeling is in beginsel, binnen het kader van de doelstelling, zelf verantwoordelijk voor het beheer en de besteding van de eigen liquide middelen.

7 Reserves en fondsen

Het vermogen wordt op grond van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving voor Fondsenwervende Instellingen gesplitst in reserves en fondsen, waarbij rekening is gehouden met de “Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen” van de Goede Doelen Nederland.

Verloopoverzicht reserves en fondsen (x € 1.000)	Reserves	Fondsen	Totaal reserves en fondsen
Stand per 1 januari	43.966	421	44.387
Onttrekking bestemmingsreserve activiteiten landelijk	-2.638	-	-2.638
Toevoeging bestemmingsreserve activiteiten landelijk	4.919	-	4.919
Onttrekking bestemmingsreserve activiteiten afdelingen	-24	-	-24
Toevoeging bestemmingsreserve activiteiten afdelingen	1.193	-	1.193
Onttrekking continuïteitsreserve	-170	-	-170
Toevoeging continuïteitsreserve	941	-	941
Onttrekking bestemmingsfonds	-	-789	-789
Toevoeging bestemmingsfonds	-	690	690
Totale mutaties	4.221	-99	4.122
Stand per 31 december	48.187	322	48.509

Reserves

Continuïteitsreserve

(x € 1.000)	Stand per 1 januari	Ont-trekkingen	Toevoegingen	Stand per 31 december
Afdelingen	6.042	170	-	5.872
Vereniging (excl. afdelingen)	15.813	-	941	16.754
Totaal	21.855	170	941	22.626

Conform de ‘Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen’ van Goede Doelen Nederland en het in de Nationale Vergadering vastgestelde vermogensbeleid wordt een continuïteitsreserve aangehouden die maximaal 1,5 maal de kosten van de werkorganisatie (inclusief kosten fondsenwerving, exclusief kosten voorlichting) bedraagt. Op grond van dit beleid mag de reserve voor de Vereniging (excl. afdelingen) ultimo 2019 maximaal € 16,8 miljoen bedragen.

De berekeningswijze van de continuïteitsreserve van de afdelingen valt niet onder de definitie uit de ‘Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen’. Gezien de specifieke aard van de Zonnebloem organisatie geldt voor de afdelingen dat tot de kosten van de werkorganisatie de gemiddelde totale (netto) jaaruitgaven van de afgelopen drie jaar worden gerekend. Zo zorgen we ervoor dat de afdelingen ook in de toekomst aan haar verplichtingen jegens hun deelnemers kunnen voldoen.

Bestemmingsreserve activiteiten landelijk

Aan een deel van de reserves is door het Nationale Bestuur van de vereniging zelf een bestemming gegeven.

(x € 1.000)	Stand per 1 januari	Ont-trekkingen	Toevoegingen	Stand per 31 december
Donateursbijdragen boekjaar	1.003	1.003	549	549
Stimuleringsfonds	37	9	1	29
Activa doelstelling	8.237	1.045	-	7.192
Nieuwe vakantieconcepten	801	491	2.462	2.772
Vervanging MPS de Zonnebloem	8.616	-	407	9.023
Toekomstbestendige vrijwilligersorganisatie	500	90	1.500	1.910
Totaal	19.194	2.638	4.919	21.475

Donateursbijdragen boekjaar

De afdelingen ontvangen aan het begin van ieder jaar een gedeelte van de inkomsten uit de donateursbijdragen van het voorgaande boekjaar. Deze middelen vormen een structurele inkomstenbron voor de afdelingen ter financiering van hun activiteiten. Omdat de afdelingen in het betreffende boekjaar niet over deze middelen kunnen beschikken, is deze post verantwoord als bestemmingsreserve.

Stimuleringsfonds

Door de Nationale Vergadering is besloten om een stimuleringsfonds in te stellen. Door extra fondsen beschikbaar te stellen kunnen afdeling die nieuwe of meer activiteiten niet uit eigen middelen kunnen financieren toch groeien en/of differentiëren. In 2019 hebben 8 afdelingen een bijdrage uit deze reserve ontvangen en 2 afdelingen hebben een bijdrage gestort.

Activa doelstelling

Dit deel geeft aan in hoeverre de activa in het kader van de doelstelling uit eigen middelen zijn gefinancierd. De hoogte is gelijk aan de boekwaarde van de immateriële- en materiële vaste activa in het kader van de doelstelling en de voorraden.

Nieuwe vakantieconcepten

Door de Nationale Vergadering is in september 2017 besloten om een bestemmingsreserve ten behoeve van de afdelingsvakanties aan te houden van waaruit afdelingen gestimuleerd worden om zelf afdelingsvakanties te organiseren. Deze vakanties zijn een groot succes. In 2019 hebben afdelingen samen 205 vakanties georganiseerd, waar 150 afdelingsvakanties begroot waren. In totaal hebben afdelingen in 2019 ruim € 400.000 ontvangen aan stimuleringsgelden. Om afdelingen ook de resterende periode van het meerjarenplan te ondersteunen en stimuleren heeft hiervoor in 2019 een dotatie aan deze reserve plaatsgevonden van € 2,1 miljoen waarvan ruim € 1,8 miljoen betrekking heeft op stimuleringsregelingen t.b.v. afdelingen. Daarnaast is ultimo 2019 een bedrag van € 400.000 toegevoegd aan deze reserve voor nieuw op te zetten vakantieconcepten. Deze vakantieconcepten zijn in 2019 door een werkgroep uitgewerkt en worden, afhankelijk van besluitvorming, in 2020 geïmplementeerd.

Vervanging MPS de Zonnebloem

Conform de risicoanalyse wordt een deel van het eigen vermogen bestemd ter vervanging van het huidige vakantieschip.

Toekomstbestendige Vrijwilligersorganisatie

Het is noodzakelijk dat de vereniging zich blijft aanpassen aan zowel interne- als externe veranderende behoeften. Om in te kunnen spelen op deze veranderingen wordt een reserve aangehouden voor de uitvoering van veranderingstrajecten. Ultimo 2019 lopen o.a. trajecten gericht op de structuur van de vereniging, evaluatie van het nationaal bureau en een programma naar de verbetering van de CRM-omgeving (Zonnewende). Het programma Zonnewende moet leiden tot een beter presterende CRM-omgeving voor zowel de afdelingen als het nationaal bureau. Zonnewende richt zich op de (gegevensverwerkende) processen en ICT-applicaties binnen de CRM-omgeving. Het betreft o.a. de processen voor (ondersteuning van) het vrijwilligerswerk, het aanbod van diensten en producten aan deelnemers, relatiebeheer, de marketingcommunicatie, de fondsenwerving, en de ondersteunende processen. De dotatie aan de reserve in 2019 heeft met name betrekking op het programma Zonnewende.

Bestemmingsreserves afdelingen

Conform de implementatie van het vermogensbeleid dient het vermogen van de afdelingen boven de continuïteitsreserve, door de afdelingen bestemd te worden. Dat deel waar geen bestemming aan is gegeven, wordt door het Nationaal Bestuur bestempeld als reserve voor de activiteiten van de afdelingen.

(x € 1.000)	Stand per 1 januari	Ont- trekkingen	Toe- voegingen	Stand per 31 december
Eenmalige/niet-jaarlijkse activiteiten	1.081	-	386	1.467
Jubileum (afdelingen)	393	23	-	370
Gericht op groei/differentiatie	38	1	-	37
Doelbestemde nalatenschappen	586	-	104	690
Activiteiten afdelingen	819	-	703	1.522
Totaal	2.917	24	1.193	4.086

Eenmalige/niet-jaarlijkse activiteiten

Deze reserve kan alleen worden gemaakt met een realistisch plan dat is voorzien van een planning en een begroting. In aanmerking komen alleen eenmalige of niet-jaarlijkse activiteiten voor deelnemers en/of vrijwilligers, volgens een bestendige gedragslijn. Andere voorwaarden zijn dat de begroting ‘Zonnebloemwaardig’ is, oftewel eenvoudig maar compleet, en dat de middelen binnen drie jaar na reservering worden besteed.

Jubileum (afdelingen)

Voor de viering van afdelingsjubilea, zoals een lustrum en kroonjaren (12,5; 25; 40; 50; 60; 75; 100 jaar) mogen middelen worden gereserveerd. Om de uniformiteit te waarborgen mogen hiervoor standaardbedragen worden gereserveerd. Voorwaarde is dat de middelen binnen vijf jaar na reservering worden besteed.

Gericht op groei/differentiatie

Ook deze reserve kan alleen worden gemaakt met een realistisch plan dat is voorzien van een planning en een begroting. In aanmerking komen activiteiten die zijn afgeleid van het Meerjarenbeleidsplan en zijn gericht op:

- Deelnemers (inclusief jongeren);
- Vrijwilligers (inclusief jongeren);
- Diensten;
- Fondsenwerving;
- Samenwerking met andere partners.

Voorwaarde is dat de middelen binnen drie jaar na reservering worden besteed.

Doelbestemde nalatenschappen

Er zijn afdelingen die middelen (hebben) ontvangen uit nalatenschappen. In het testament is dan door de erflater bepaald dat de middelen ten goede dienen te komen aan een bepaalde afdeling. Uiteraard wordt die wens gerespecteerd.

Activiteiten afdelingen

Door een deel van de afdelingen is aan het vermogen boven de continuïteitsreserve nog geen specifieke bestemming gegeven. Ook in 2019 blijft de opbouw van het vermogen een aandachtspunt voor de besturen van de afdelingen.

Fondsen

Bestemmingsfondsen (x € 1.000)	Stand per 1 januari	Ontvangen uit acties	Bestedingen	Stand per 31 december
MPS de Zonnebloem	-	310	310	-
Zonnebloemauto	421	380	479	322
Totaal	421	690	789	322

MPS de Zonnebloem

Het fonds is gevormd uit de giften, die uit de acties voor de bouw en exploitatie van het schip zijn ontvangen. Jaarlijks worden de specifieke bijdragen (aandeel Actie Zonnebloemvakanties, Scheepsmaatjes, specifieke giften en de aan dit fonds toe te rekenen beleggingsopbrengsten) toegevoegd aan dit fonds. Dit fonds dient om de exploitatie van MPS de Zonnebloem te waarborgen. De exploitatiekosten van het schip waren in 2019 hoger dan de dotatie aan dit fonds, waardoor de stand van het fonds ultimo 2019 nihil bedraagt.

Zonnebloemauto

Dit fonds wordt gevormd voor geormerkte ontvangen giften voor de exploitatie van de Zonnebloemauto's. Ten laste van dit fonds worden directe externe kosten met betrekking tot de Zonnebloem auto's gebracht (de leasekosten). De overige kosten komen ten laste van de reguliere exploitatie van de vereniging en worden derhalve niet ten laste van dit fonds gebracht.

8 Voorzieningen

(x €1.000)	Stand per 1 januari	Ont- trekkingen	Toe- voegingen	Stand per 31 december
Jubilea	55	4	-	51
Afwikkeling nalatenschappen	20	10	-	10
Totaal	75	14	-	61

De voorziening voor jubileumuitkeringen aan personeel is op individuele grondslag berekend, waarbij rekening is gehouden met het salaris, de blijfkans en de sterftekans. De voorziening wordt tijdsevenredig opgebouwd gedurende het dienstverband van de medewerkers.

De voorziening afwikkeling nalatenschappen is gevormd voor de kosten die naar verwachting nog gemaakt dienen te worden om een aantal lopende nalatenschappen af te wikkelen.

9 Kortlopende schulden

(x €1.000)	31-12-2019	31-12-2018
Crediteuren	407	483
Loonbelasting en premieheffing	132	136
Omzetbelasting	27	46
Vooruitontvangen bedragen	63	428
Reservering vakantietoeslag	382	364
Overige	427	443
Totaal	1.438	1.900

De looptijd van de opgenomen schulden is korter dan één jaar.

Overzicht niet uit de balans blijken de rechten en verplichtingen

De aangegane verplichtingen hebben met name betrekking op ontwerp, opmaak en drukken van periodieken, licenties, support, onderhoud, het voordeelprogramma, investeringen en onderhoud MPS de Zonnebloem en leaseverplichten auto's (looptijd 36-48 maanden). De verplichting hiervan bedraagt ultimo 2019 € 1.205.246. Hiervan heeft € 1.112.943 betrekking op kortlopende verplichtingen (korter dan 1 jaar) en € 92.203 op langlopende verplichtingen.

(x €1.000)	< 1 jaar	> 1 jaar	> 5 jaar	Totaal
Vereniging de Zonnebloem	636.865	87.350	-	724.215
MPS de Zonnebloem B.V.	493.464	4.953	-	498.417
Totaal	1.130.329	92.303	-	1.222.632

Daarnaast is er nog een aantal afnameverplichtingen aangegaan waarbij afrekening zal plaatsvinden op basis van levering en/of prestatie.

Gezien hun relevantie zijn in de niet uit de balans blijken de verplichtingen niet de verplichtingen van de afdelingen begrepen.

Ten behoeve van de Stichting Garantiefonds Reisgelden (SGR) is een bankgarantie verstrekt van € 65.000.

In de lopende nalatenschappen van de Zonnebloem zijn 13 nalatenschappen waarvan de waarde op het moment van schrijven van de jaarrekening nog niet betrouwbaar is vast te stellen. Deze nalatenschappen zijn - vanwege de onbetrouwbaarheid - gewaardeerd op € 1. Hiervan zijn 5 lopende nalatenschappen met vruchtgebruik, die aangezien ze volgens de richtlijnen niet in aanmerking komen voor waardering - gewaardeerd op nihil.

In 2013 heeft de Zonnebloem uit een nalatenschap circa € 13 miljoen ontvangen. Op 5 november 2015 heeft de weduwe (eiseres) van de overledene onder andere de Zonnebloem gedagvaard en vordert, vanwege zogenaamde wilsonbekwaamheid bij verlijden van het testament, een verklaring voor recht dat het testament, op basis waarvan de Zonnebloem de nalatenschap heeft ontvangen nietig is. Eiseres eist dat de Zonnebloem al hetgeen verkregen uit hoofde van het testament door haar onverwijld moet worden terugbetaald, vermeerderd met rente en kosten, opdat de nalatenschap opnieuw kan worden verdeeld overeenkomstig het dan laatste testament van haar echtgenoot. Naast terugbetaling van al hetgeen uit hoofde van het testament is verkregen eist eiseres ook dat de gedaagde partijen, waaronder de Zonnebloem, de proceskosten en buitengerechtelijk kosten, in totaal circa € 30.000 voldoen. Volgens het vonnis van de rechtbank d.d. 8 maart 2017 heeft de rechtbank alle vorderingen van eiseres afgewezen. De eiseres is in hoger beroep gegaan. Op 14 mei 2019 heeft de comparitie van partijen plaatsgevonden bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Het Gerechtshof heeft op 6 augustus 2019 tussenarrest gewezen, waarbij zij een onafhankelijk deskundige gaat benoemen die onderzoek doet naar de wilsbekwaamheid ten tijde van verlijden van het testament. Het Gerechtshof heeft op 24 december 2019 de door beide partijen gezamenlijk aangedragen deskundige benoemd en deze een termijn van drie maanden - tot en met 31 maart 2020 - gegeven voor het aanleveren van zijn deskundigenbericht. Het deskundigenbericht is inmiddels door de deskundige verstrekt aan het hof. Ten tijde van het uitbrengen van deze jaarrekening is onduidelijk wanneer het Gerechtshof met een eindvonnis komt. De Zonnebloem schat in dat ook de uitkomst van het hoger beroep niet leidt tot financiële gevolgen voor de Zonnebloem.

5.9 Toelichting op de staat van baten en lasten

1 Baten van particulieren

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Donateursbijdrage	7.600	7.624	7.820	7.774
Scheepsmatje	220	204	220	219
Periodieke schenkingen	150	169	150	161
Mei mailing	525	516	600	633
Augustus mailing	360	403	360	393
Oktober mailing	355	394	365	420
Fondsenwerving algemeen	1.457	1.862	1.532	1.737
Major Donors	250	-	-	-
Nalatenschappen	2.000	3.758	2.000	3.417
Baten Zonnebloemauto	75	68	125	83
Loterij	2.175	2.075	2.075	2.015
Eigen acties afdelingen	500	673	500	517
Totaal baten van particulieren	15.667	17.746	15.747	17.369

De baten van particulieren zijn bijna € 2,0 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere baten uit nalatenschappen, ruim € 1,7 miljoen hoger dan begroot. Het aantal nieuwe dossiers is 74 en het aantal lopende dossiers per 31 december 2019 is 70. Van 13 nalatenschappen is de waarde op het moment van het opmaken van de jaarrekening onbekend.

De hogere baten fondsenwerving algemeen zijn circa € 330.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat afdelingen meer giften en donaties hebben ontvangen (€1.379.000) dan begroot (€ 1.100.000). De totale baten van de Zonnebloemloterij zijn conform begroting 2019. Dit jaar zijn 991.498 loten verkocht t.o.v. 943.510 loten voorgaand jaar, een stijging van 5,1%. De stijging komt geheel voor conto van de Zonnebloemafdelingen. De wijziging in de interne financiering per 1 januari 2019, waardoor afdelingen een hoger aandeel van het lotengeld ontvangen, heeft gezorgd voor een positieve impuls op de lotenverkoop.

2 Baten van bedrijven

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Baten van bedrijven	425	399	405	388

Naast bijdrages-giften van bedrijven o.a. voor € 162.000 voor de Zonnebloem auto, zijn hier ook de 147 maatschappelijk verantwoorde bedrijfsuitjes ‘het andere bedrijfsuitje’ verantwoord (2018: 140 uitjes). De waarde van deze bedrijfsuitjes wordt geschat op € 164.000. Tijdens deze bedrijfsuitjes beleefden 2.334 deelnemers (2018: 1.982) samen met 2.453 medewerkers (2018: ruim 2.000) van deelnemende bedrijven, die voor 1 dag Zonnebloemvrijwilliger waren, een mooie dag.

3 Baten van loterijorganisaties

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Baten Vriendenloterij	1.000	1.224	629	817

Baten van loterijorganisaties hebben uitsluitend betrekking op baten, ontvangsten van de Vriendenloterij. De baten zijn bijna € 600.000 hoger dan begroot. Dit wordt deels veroorzaakt door extra wervingsacties eind 2018 en 2019. In 2019 is € 732.373 aan geoormerkte en € 200.000 aan ongeormerkte bijdrage ontvangen. Daarnaast heeft de Zonnebloem in 2017 € 574.000 ontvangen ten behoeve van het project “Toegankelijkheid”. Waarvan in 2019, naar rato van voortgang van het project, € 291.281 is verantwoord.

4 Baten van subsidies van overheden

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Subsidie overheid Nationale vereniging	210	215	208	208
Subsidie overheid Zonnebloemauto	100	-	125	-
Overige overheidssubsidies afdelingen	350	392	350	408
Totaal baten van subsidies van overheden	660	607	683	616

In 2019 heeft Nationale Vereniging de Zonnebloem € 215.000 aan instellingssubsidie ontvangen van het Ministerie van VWS. Bij de overige baten van subsidies m.b.t. afdelingen van overheden is in 2019 naast de reguliere subsidies ontvangen door afdelingen ook een subsidie van de gemeente Utrecht, groot € 36.000, verantwoord.

5 Baten van andere organisaties zonder winststreven

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Vermogensfondsen	775	311	330	188
Overige subsidies	125	15	-	72
Totaal baten van andere organisaties zonder winststreven	900	326	330	260

De baten van vermogensfondsen hebben voor € 153.000 betrekking op financiering Zonnebloemauto, voor € 90.000 betrekking tot het project “Toegankelijkheid” en voor € 68.000 betrekking op het luisterevent tijdens de Wereldhavendagen. De baten zijn lager dan begroot omdat verwacht werd dat er meer fondsen zouden worden geworven m.b.t. de Zonnebloemauto.

De overige subsidies van € 15.000 betreft een nagekomen bijdrage van Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk voor het project “Vrijwillig Dichtbij” zoals afgerond in 2018.

6 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Verkoop kerstkaarten	200	169	250	185
Giften kerstkaarten	-	25	-	26
	200	194	250	211
Kostprijs verkopen kerstkaartenactie	195	147	210	145
Baten uit verkoop kerstkaarten	5	47	40	66
Verkoop promotieartikelen	20	13	20	19
Kostprijs verkoop promotieartikelen	15	16	15	15
Baten promotieartikelen	5	-3	5	4
Verkoop actie-artikelen	-	55	-	782
Kostprijs verkoop actie-artikelen	-	9	-	331
Baten verkoop actie artikelen	-	46	-	451
Totaal baten uit verkoop artikelen	10	90	45	521

Zowel de baten als de kosten van de verkoop kerstkaarten zijn aanzienlijk lager dan begroot. Dit komt doordat het aantal bestelling te ambitieus was begroot. Per saldo is het uiteindelijke resultaat € 7.000 hoger dan begroot. De negatieve baten bij baten promotie artikelen hebben betrekking op de inkoop en verkoop van promotie artikelen door afdelingen.

De baten en kostprijs verkoop overige hebben dit jaar betrekking op de actie “Sunsation Sunflower”, de verkoop van zonnebloemen in pot. In 2018 hadden deze baten en kostprijs betrekking op de verkoop van “Hangtuintjes”, een gezamenlijke actie met de Vriendenloterij.

7 Overige baten

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Overige baten	68	77	74	69
Totaal overige baten	68	77	74	69

De overige baten hebben hoofdzakkelijk betrekking op opbrengst souvenirs en drankopbrengst bij de MPS de Zonnebloem B.V.

8 Voorlichting/bewustmaking, eigen activiteiten

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Donateursblad	309	309	316	255
Jaarlijkse Campagne	625	213	789	578
Voorlichting en promotie	375	286	348	308
Jaarthema	141	133	138	132
Websites	435	417	530	421
Groepsbezoek	40	40	56	47
Overige activiteiten (onderzoeken)	147	121	132	102
Meerjarenbeleidsplan	92	126	127	49
Jubiläum	167	250	175	-
Doorbelasting Indirecte kosten	355	344	347	226
Totaal voorlichting, bewustmaking eigen activiteiten	2.686	2.239	2.958	2.118

De totale kosten van voorlichting/bewustmaking eigen activiteiten zijn ruim € 700.000 lager dan begroot. Dit wordt o.a. veroorzaakt door circa € 570.000 lagere kosten dan begroot m.b.t. jaarlijkse campagne als gevolg van de gemaakte keuze om begin 2019 geen nieuwe commercial te ontwikkelen en uitzendperiodes te verkorten. De ontwikkeling van een nieuwe commercial is doorgeschoven naar 2020. De kosten van websites zijn ruim € 100.000 lager door latere opleveringen van updates en de invloed van lopende ICT gerelateerde projecten waardoor geplande werkzaamheden zijn uitgesteld.

9. Vrijwilligersondersteuning, bezoekwerk en activiteitenbegeleiding

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Onderst. vrijw. en afd.	2.997	2.777	2.721	2.485
Deskundigheidsbevordering	240	170	256	232
Bezoekwerk algemeen	100	86	100	265
Jongeren	-	-	-	147
Nieuwsbrief voor deelnemers	15	15	30	10
Marketing en werving vrijwilligers	369	329	372	163
Marketing gasten en deelnemers	63	47	68	37
Vrijwilligerskaart	59	68	59	62
Tijdschrift Zon (Vrijwilligers)	216	189	241	175
Stratgische samenwerkingen	18	19	33	36
Implementatie Meerjarenbeleid	-	-	-	169
Doorbelasting Indirecte kosten	883	809	851	589
Totaal vrijwilligersondersteuning	4.960	4.509	4.731	4.370

De werkelijke kosten van Vrijwilligersondersteuning, bezoekwerk en activiteitenbegeleiding zijn ruim € 220.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat nagenoeg alle kosten lager zijn uitgevallen dan begroot. De personeelskosten zijn o.a. lager uitgevallen doordat, als gevolg van personeelsmutaties, een aantal vacatures tijdelijk niet zijn ingevuld. Het aantal plaatsgevonden workshops was te ambitieus begroot. In 2019 hebben 460 workshop plaatsgevonden waaraan 4.938 vrijwilligers hebben deelgenomen.

10. Vakanties

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Afdelingsvakanties	1.401	808	1.307	620
Vaarvakanties exclusief eigen bijdrage gasten	3.627	3.581	3.564	3.463
Eigen bijdrage gasten vaarvakanties	- 2.108	- 2.050	-2.158	-2.062
Vakantiehuisjes	15	4	16	1
Landelijke- en vaarvakanties algemeen	451	407	358	386
Landelijke- en vaarvakantiegeds	46	41	55	44
Ontvangen zorgbijdrage landelijke- en vaarvakanties	-175	-255	-125	-174
Doorbelasting Indirecte kosten	235	183	167	177
Totaal vakanties	3.492	2.719	3.184	2.455

De bestedingen aan vakanties zijn ruim € 460.000 lager dan begroot, met name als gevolg van lagere kosten afdelingsvakanties en hogere opbrengsten uit ontvangen zorgbijdragen. Begroot waren voor 2019 150 afdelingsvakanties, uiteindelijk zijn, met groot succes, 205 afdelingsvakanties georganiseerd door afdelingen in het land. Ondanks dat het aantal vakanties hoger is dan begroot zijn de kosten circa € 500.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat afdelingen meer middelen hebben weten te werven voor de afdelingsvakanties, en extra door vermogensfondsen beschikbaar gestelde stimuleringsgelden. In 2019 heeft de Zonnebloem circa € 130.000 meer aan zorgbijdragen ontvangen dan begroot. De Zonnebloem vraagt aan zorginstellingen actief om zorgbijdragen voor de tijdens de vakantie overgenomen zorg.

11 Evenementen

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Eëndagsactiviteiten klein/Overige dagactiviteiten	2.960	2.972	2.648	2.803
Zonnebloemauto	769	703	803	595
Toegankelijkheid	324	296	335	245
Doorbelasting Indirecte kosten	150	139	148	136
Totaal evenementen	4.203	4.110	3.934	3.779

De kosten van evenementen zijn ruim € 175.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door hogere kosten van ééndagsactiviteiten klein/overige dagactiviteiten. Dit betreft voornamelijk de kosten van de activiteiten georganiseerd door de afdelingen van de Zonnebloem. De eigen bijdrage van gasten zijn in mindering gebracht op de kosten. De kosten van de Zonnebloemauto zijn € 100.000 lager dan begroot door het later in gebruik nemen van diverse auto's en lagere promotiekosten. De kosten van het project "Toegankelijkheid" zijn € 39.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat o.a. vanwege de beschikbare mankracht minder onderzoeken en keuringen hebben plaatsgevonden dan begroot. De geplande keuringen zijn doorgeschoven naar 2020. In 2019 zijn 31 vrijetijdslocaties gekeurd.

12 Wervingskosten

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Wervingskosten baten particulieren	2.840	2.425	2.633	2.008
Wervingskosten baten bedrijven	178	155	163	106
Wervingskosten baten loterijorganisaties	258	155	168	264
Wervingskosten baten subsidies van overheden	11	25	10	12
Wervingskosten baten andere organisaties zonder winststreven	59	69	69	39
	3.346	2.829	3.043	2.429
Doorbelasting Indirecte kosten	601	579	587	390
Totaal wervingskosten	3.947	3.408	3.630	2.819

De totale wervingskosten zijn bijna € 220.000 lager dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere wervingskosten baten van particulieren door het niet volledig besteden van het budget voor werving nieuwe donateurs omdat enerzijds op het nationaal bureau te weinig capaciteit (personeel) was en anderzijds omdat een straatwervingsbureau de opdracht, om nieuwe donateurs te werven, in september teruggaf vanwege het feit dat ze geen personeel konden krijgen en dus niet de capaciteit hadden om voor ons te werven. Hierop is een nieuw bureau aangetrokken die voor ons de werving is gaan doen. Maar uiteraard had dit opstarttijd nodig.

Rentebaten en baten uit beleggingen

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Baten uit beleggingen				
Dividend	160	183	160	169
Gerealiseerde Koersverschillen	80	191	80	229
Ongerealiseerde Koersverschillen	80	1.268	80	-610
Kosten effectenbeheer	-43	-45	-43	-43
Totale baten uit beleggingen	277	1.597	277	-255
Rentebaten uit liquide middelen	11	1	12	2
Totale rentebaten en baten uit beleggingen	288	1.598	289	-253

Het werkelijke resultaat van de financiële baten en lasten bedraagt ongeveer € 1,3 miljoen hoger dan begroot. Ruim € 1,25 miljoen hiervan is ongerealiseerd koersresultaat. De rentebaten uit liquide middelen zijn lager dan begroot als gevolg van lagere rentestand dan begroot.

(x € 1.000)	Begroting 2020	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
Salarissen inclusief sociale lasten	5.801	5.428	5.611	5.219
Pensioenpremies	504	408	469	434
Overige personeelskosten (incl. Ondernemingsraad)	417	348	412	185
Reis- en verblijfkosten	324	326	390	377
Totaal personeelskosten	7.046	6.510	6.882	6.215
Waarvan direct toegerekend aan activiteiten	5.953	5.513	5.951	5.287
	1.093	997	931	928
Huisvestingskosten	137	142	130	143
Kantoorkosten	985	916	920	632
Kantoorkosten afdelingen	200	182	200	181
Afschrijvingen	1.644	1.676	1.655	1.745
Kosten bestuur en toezicht	294	243	196	206
Totaal indirecte kosten	4.353	4.156	4.032	3.835

De totale personeelskosten zijn bijna € 375.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat niet alle begrote functies zijn ingevuld (salarissen incl. sociale lasten € 183.000 lager dan begroot). Het aantal fte is nagenoeg gelijk gebleven 84,99 in 2019 en 84,17 in 2018 (begroot 2019 was 94,48 fte). Dit hoofdzakelijk als gevolg van het feit dat bepaalde vacatures later of niet ingevuld zijn. De sociale lasten bedragen € 693.487.

De kantoorkosten zijn conform begroting 2019. Ten opzichte van de kosten 2018 zijn de kantoorkosten € 284.000 hoger. Dit wordt m.n. veroorzaakt door advieskosten inzake het project “Zonnewende” en kosten met betrekking tot de AVG.

De kosten bestuur en toezicht zijn hoger dan begroot als gevolg van de kosten m.b.t. de evaluatie nationaal bureau. Onder kosten bestuur en toezicht worden ook de onkostenvergoedingen van de bestuursleden verantwoord. In 2019 werd aan de bestuursleden € 3.288 vergoed. In 2018 was dit € 2.713.

In 2019 zijn de volgende bedragen aan accountantskosten ten laste van het resultaat gebracht:

(in €)	Accountants	Belasting- adviseurs	Totaal
Controle van de jaarrekening	64.118	-	64.118
Andere controlewerkzaamheden	37.259	-	37.259
Fiscale advisering	-	85.004	85.004
Andere niet-controlediensten	-	-	-
	101.377	85.004	186.381

5.10 Overzicht directiesalaris

Naam	M.S.P. Damen	Totaal directie
Functie	directeur	
Dienstverband		
Aard (looptijd)	Onbepaald	
Uren	40	
Part-time percentage	100	
Periode	1/1-31/12	
Bezoldiging (in euro's)		
Jaarinkomen		
- Bruto loon/salaris	123.180	123.180
- Vakantiegeld	9.855	9.855
- Eindejaarsuitkering, 13e/14e maand	-	-
- Variabel jaarinkomen	-	-
Totaal jaarinkomen	133.035	133.035
SV lasten (wg deel)	10.056	10.056
Belastbare vergoedingen/bijtellingsen	7.346	7.346
Pensioenlasten (wg deel)	11.518	11.518
Overige beloningen op termijn	-	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-
Totaal 2019	161.955	161.955
<i>Totaal 2018</i>	<i>153.699</i>	<i>153.699</i>

Het jaarinkomen van het directielid (in loondienst) blijft binnen het maximum van EUR 156.754 (salarisniveau 2019, 1 FTE/12 mnd.) volgens de Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum per jaar (€ 194.000).

Aan het directielid zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

5.11 Toelichting op de kostenverdeling (Model C)

Werkelijk 2019 (x €1.000)	Doelstellingen				Kosten		Werkelijk 2019	Begroting 2019	Werkelijk 2018
	Voorlichting bewust-wording, eigen activiteiten	Vrijwilligers-ondersteuning, bezoekerwerk en activiteiten begeleiding	Vakanties	Evenementen	Wervings-kosten	Beheer en administratie			
Uitbesteed werk	-	1.611	1	3.420	1.835	-	6.867	7.181	6.212
Publiciteit en communicatie	1.253	156	-	-	-	-	1.409	2.180	1.398
Personeelskosten	721	2.022	1.689	567	1.147	364	6.510	6.882	6.215
Huisvestingskosten	16	19	17	6	34	50	142	130	143
Kantoorkosten	140	326	84	19	177	170	916	920	632
Kantoorkosten afdelingen	9	46	9	82	36	-	182	200	181
Afschrijvingen en rente	100	329	919	16	179	133	1.676	1.655	1.745
Kosten bestuur en toezicht	-	-	-	-	-	243	243	196	206
	2.239	4.509	2.719	4.110	3.408	960	17.945	19.344	16.732

Dit overzicht geeft weer hoe de kosten zijn verdeeld over de doelstelling, de werving baten en beheer en administratie.

- Onder **uitbesteed werk** en **publiciteit en communicatie** worden de bestedingen (excl. personeelskosten) weergegeven die direct aan de realisatie van de doelstellingen en de werving van de baten worden toegerekend.
- De **personeelskosten** bestaan uit kosten die direct worden toegerekend aan de doelstellingen en werving baten en uit de kosten die indirect worden toegerekend aan de realisatie van de doelstelling of de werving van baten. De indirecte kosten worden op basis van verdeelsleutels toegerekend aan de doelstelling, werving baten en kosten beheer en administratie.
- De overige kosten betreffen indirecte kosten die op basis van een verdeelsleutel worden toegerekend aan de doelstelling, werving baten en kosten beheer en administratie. Per kostensoort worden de verdeelsleutels hieronder toegelicht.
- De **indirecte personeelskosten** worden naar rato verdeeld over de doelstellingen, werving baten en beheer en administratie. Als basis wordt de totale loonsom per afdeling genomen. De loonsom van Directie, Planning & Control en Ondersteunende Processen wordt daarbij voor 100% toegerekend aan beheer en administratie.
- De **huisvestingskosten** worden op basis van de ingebruik zijnde m2 per afdeling verdeeld over de doelstellingen, fondsenwerving en beheer en administratie. De m2 die ingebruik zijn bij de Directie, Planning & Control en Ondersteunende Processen worden volledig toegerekend aan beheer en administratie.
- De **kantoorkosten** worden toegerekend op basis van het aantal werkplekken dat een afdeling in gebruik heeft. Hierbij geldt het aantal werkplekken van Directie, Planning & Control en Ondersteunende Processen als basis voor het aandeel van de kosten van beheer en administratie.
- De **kantoorkosten afdelingen** worden volgens een vastgestelde verdeelsleutel verdeeld over doelstelling en fondsenwerving. Dit omdat de afdelingen 100% bezig zijn met het Zonnebloemwerk.
- De **afschrijvingskosten** die direct verband houden met een doelstelling of eigen fondsenwerving worden hieraan toegerekend. Afschrijvingskosten zoals pand en kantoorinventaris worden conform de verdeelsleutel bij resp. huisvestingskosten en kantoorkosten toegerekend aan de doelstelling, eigen fondsenwerving en beheer en administratie.
- De kosten van **bestuur en toezicht** zijn 100% kosten beheer en administratie.

5.12 Overige toelichtingen

Beloning directie

Het bestuur heeft het beloningsbeleid, de hoogte van het directiesalaris en de hoogte van andere beloningscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd.

Bij de bepaling van het beloningsbeleid en de vaststelling van het salaris volgt de Zonnebloem de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen van Goede Doelen Nederland en de Code Wijffels.

Deze regeling geeft met zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. Na weging door het bestuur is de functie van directeur van de Zonnebloem ingedeeld in functiegroep J van de zogenoemde BSD-score met een minimaal jaarinkomen van € 138.020 en een maximaal jaarinkomen van € 156.754 (salarisniveau 2019). In de praktijk vindt beloning plaats conform functiegroep I. Het werkelijke jaarinkomen van directeur M.S.P. Damen (1 fte/12 maanden) bedroeg over 2019 € 133.035. De beloning blijft daarmee onder de maximumgrens van de functiegroep I.

De hoogte en samenstelling van de beloning worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten. Naast het jaarinkomen maken ook betaalde sociale verzekerings- en pensioenpremies en belaste vergoedingen deel uit van het salaris.

Gebeurtenissen na balansdatum

De uitbraak van het coronavirus gedurende de eerste maanden van 2020 heeft grote gevolgen op de wereldwijde economie. De gevolgen van de uitbraak van het coronavirus worden aangemerkt als gebeurtenissen na balansdatum die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en zijn derhalve niet in de jaarrekening over 2019 verwerkt. De uitbraak van het coronavirus en de ontstane coronacrisis hebben grote invloed op door de Zonnebloem georganiseerde activiteiten. Zo worden in ieder geval tot 1 september 2020 geen evenementen, vakanties en excursies voor deelnemers georganiseerd. Ook is het vakantieschip MPS de Zonnebloem tot minstens 1 september 2020 uit de vaart genomen. De Zonnebloem doet er alles aan om binnen de omstandigheden de beschikbaarheid van activiteiten voor haar deelnemers zo goed mogelijk te organiseren. Daarbij volgt de Zonnebloem de richtlijnen van het RIVM voor onze deelnemers, vrijwilligers en medewerkers. De verwachting is dat zowel de baten als lasten over 2020 lager uitvallen dan begroot. Bij het opmaken van de jaarstukken is de volledig impact van de uitbraak van het coronavirus nog niet duidelijk. Dit zal namelijk mede afhangen van de wijze waarop de uitbraak van het coronavirus kan worden beheerst. Vanuit deze onzekerheid zijn diverse scenario's ten aanzien van de liquiditeit in kaart gebracht. Uit alle scenario's blijkt dat de liquiditeitspositie ruim toereikend is.

Ondertekening van de jaarrekening
Nationaal Bestuur Nationale Vereniging de Zonnebloem

20 mei 2020

G.J.M Barnasconi,

F. Penninx

Mw. A.M.E. Kil- Albersen

W.E. Wallinga

Mw. C.P.M Schilte

Mw. L.M. van der Lubbe-van der Heijden

J.A. Timmermans

C.M. Apeldoorn

6 Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Nationale Ledenvergadering van Nationale Vereniging de Zonnebloem

De in dit verslag in hoofdstuk 5 opgenomen samengevatte jaarrekening 2019, bestaande uit de samengevatte geconsolideerde balans per 31 december 2019, de samengevatte geconsolideerde staat van baten en lasten over 2019 en het samengevatte geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2019 met bijbehorende toelichtingen, is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2019 van Nationale Vereniging de Zonnebloem. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 20 mei 2020. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 20 mei 2020.

De samengevatte jaarrekening 2019 bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van Richtlijn 650 voor fondsenwervende organisaties van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening 2019 kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening 2019 van Nationale Vereniging de Zonnebloem.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vereniging is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening 2019 in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in paragrafen 5.4, 5.5, 5.6 en 5.7 van de toelichting.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening 2019 op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, “Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten”.

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2019 van Nationale Vereniging de Zonnebloem en in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in paragrafen 5.4, 5.5, 5.6 en 5.7 van de toelichting.

Den Haag, 20 mei 2020

Deloitte Accountants B.V.

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

drs. V.W.J.A. van Stijn RA MGA